

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec " 2.—20
 za Nemčijo ocelotno . . . " 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec " 2.—
 V opravi prejema mesečno 1.—70
Sobotna izdaja:
 za celo leto " 7.—
 za Nemčijo ocelotno . . . " 8.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENEK

Inserati:
 Enostolpna petlitvrsta (72 mm):
 za enkrat po 15 v
 za dvakrat " 13 "
 za trikrat " 10 "
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznanila, zabavne, osmrtnice itd.:
 enostolpna petlitvrsta po 18 vin.
Poslano:
 enostolpna petlitvrsta po 30 vin.
 Izhaja vsak dan, izvenomši ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
 bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Katoliško gibanje med Bulgari.

»Slovenec« je že poročal o dveh veli-
 kih shodih za unijo v Sofiji. V nedeljo, dne
 2. novembra se je vršil tretji shod, na ka-
 terem so se sprejele naslednje resolucije:

1. Po vsej Bulgariji naj se prireajo
 shodi za unijo; vsako bulgarsko mesto in
 vsaka vas naj sklene, da zahteva in sprej-
 me unijo.

2. Eksarh, vsi škofje in duhovniki naj
 sprejmejo unijo in naj svojo čredo pripel-
 jejo na to za cerkev in narod rešilno pot.

3. Bulgarska vlada naj se začne res-
 no pečati s to željo bulgarskega naroda
 in naj vse potrebno ukrene, da unijo sprej-
 me celokupni bulgarski narod in njegova
 cerkev.

4. Odbor »Narodne zveze« se poob-
 lašča, da te resolucije izroči vladi in eksar-
 hu ter jih odpošlje vsem občinam in dru-
 štvom v mestih in vaseh s prošnjo, da skli-
 čejo shod in na njem rešijo vprašanje o
 uniji ter svoje resolucije odpošljejo »Na-
 rodni zvezi«, ki bo skrbela, da se resolucije
 izvedejo in če bo treba, se bo sklical
 zbor vsega bulgarskega naroda.

5. Te resolucije naj se pošljejo zastop-
 nikom tujih držav v Sofiji ter konzulatom
 v Macedoniji in inozemstvu.

»Mir«, glasilo »Narodne stranke« in
 »Bilgarija«, glasilo rusofilov, pišeta proti
 uniji, »Dnevnik« in »Večerna pošta« se
 pa odločno zavzemata za unijo ter že en
 mesec skoraj vsak dan prinašata članke
 in novice o uniji.

V Sofiji je več tednov pričakujejo
 eksarha, ki se bo iz Carigrada definitivno
 preselil v Sofijo. A eksarh še vedno od-
 laša svoj odhod iz Carigrada. »Večerna
 Pošta« poroča, da je to eksarhovo odla-
 šanje v zvezi z vprašanjem o uniji. Eksarh
 je namreč ruskega poslanika v Carigradu
 prosil, naj od grške in srbske vlade za-
 hteva, da se bulgarskim škofom dovoli vr-
 nitve v bulgarske macedonske škofije.
 Obenem je eksarh ruskemu poslanstvu
 izjavil, da bode cela bulgarska cerkev
 sprejela unijo, ako se ne izpolnijo te bul-
 garske zahteve. Odločne izjave bulgar-
 skega eksarha so naredile velik vtisk na
 diplomatske kroge v Carigradu. Ruski po-
 slanik je eksarhu odgovoril, da bo stvar
 sporočil v Petrograd ter eksarhu kar naj-
 hitreje naznanil ruski odgovor.

Vprašanje o usodi bulgarske samo-
 stojne cerkve in s tem združeno vpraša-
 nje o uniji za diplomacijo ni kar tako ma-

lenkostno. Bulgarska samostojna cerkev
 pod poglavarstvom bulgarskega eksarha
 se je ustanovila na prizadevanje evrop-
 ske diplomacije pod vodstvom Rusije in
 Anglije. Pravice bulgarskega eksarhata v
 Macedoniji so bile priznane od evropske
 diplomacije; eksarhat je bil priznan kot
 lastnik bulgarskih šol in cerkva v Mace-
 doniji. Sedaj so pa Srbi in Grki nasilno
 poteptali te pravice, bulgarske škofo na-
 silno izgnali iz Macedonije ter po barbar-
 sko zatrli vse mnogoštevilne bulgarske
 višje in nižje šole ter še vedno s skrajnim
 nasiljem izkušajo uničiti vse kulturno
 delo bulgarske cerkve in naroda v Mace-
 doniji. Zelo verjetno je torej, da se bo mo-
 rala evropska diplomacija še pečati z
 ureditvijo cerkvenih in narodnih razmer
 v Macedoniji in da bo sedanje bulgarsko gi-
 banje za unijo spravilo na dnevni red
 mnogo kočljivih vprašanj.

Ne da se še prerokovati, kake bodo
 uspehi sedanjega verskega gibanja med
 Bulgari. Ni verjetno, da bi se mogla izvr-
 šiti unija v večjem obsegu; ako bi se pa
 morda vendarle izvršila, bi bila zelo dvom-
 ljive vrednosti. Gotovo pa je, da je se-
 danje bulgarsko versko gibanje za katoliš-
 ko cerkev zelo koristno. Že to je velikega
 pomena, da pravoslavni Bulgari svoj nar-
 od s tolikim navdušenjem opozarjajo na
 katoliško cerkev ter da pravoslavni ljud-
 ski govorniki in časnikarji nastopajo kot
 odločni apologeti kulturne in osvobodilne
 sile katoliške cerkve.

Volilno gibanje v Črnigori in naloge črno- gorske skupščine.

(Izvirno poročilo »Slovencu«.)

E. V.

Cetinje, 7. nov. 1913.

Volilno gibanje se je v Črnigori že
 pričelo. V današnjem poluradnem
 »Vjesniku«, ki je nasledil prej izhaja-
 joči »Cetinjski Vjesnik«, se razvija
 program vladne stranke, iz katerega
 se razvidi, kakšne važne naloge čakajo
 bodočo črnogorsko skupščino, naloge,
 ki ne bodo smele ostati po volitvah na
 papirju, nego se bodo morale izpolniti
 v celoti in v doglednem času, ker so
 življenjsko važne za Črnogoro. Čaka jo
 delo na vseh panogah državne uprave,
 piše »Vjesnik«. Čakajo jo sodne in ad-
 ministrativne reforme, naoroženje in
 reorganizacija vojske, ekonomska in
 kulturna ureditev, izplačilo vojnega
 zadolženja in preskrbljenje sirot in

vdov onih, ki so padli v vojski, in in-
 validov. Vse to zahteva ogromne iz-
 datke in kadar bi vse to naenkrat stu-
 dirali, kadar bi potrebna sredstva na-
 enkrat sumirali, preplašili bi se in iz-
 gubili pogum. Treba je tedaj polagoma
 in po redu pričeti proučavati poedine
 potrebe. Od neobhodnih je treba naj-
 preje zadovoljiti najneobhodnejše.
 Brezdvomno so od vseh potreb te štiri
 najpotrebnejše: izplačilo vojnih zadol-
 žitev, to je rekvizicije, oskrbljenje si-
 rot, vdov in invalidov, ureditev hipo-
 tekarnega kredita in ureditev prometa.

Najvažnejše prvo vprašanje, ki se
 ima rešiti, je izplačilo rekvizicije, po-
 moči naroda - kmeta v vzdrževanju in
 oskrbovanju vojske z vsem potrebnim.
 Ker smatra Črnogora za prvo dolžnost,
 da povrne narodu, kar si je potom re-
 kvizicije od njega izposodila, čimpreje,
 urejuje posebna komisija rekvizicijske
 račune in bo kmalu končala svoj po-
 sel, tako da pride seljak, ki je največ
 žrtvoval, najpreje do svojega denarja.

Druga naloga je z moralnega sta-
 lišča važnejša in težja. Kot je težavno
 odrediti pravilno in primerno podporo
 sirotam, vdovam in invalidom, tako je
 tudi težko najti virov dohodkov, iz ka-
 terih bi se izdatki za te podpore po-
 krivali. Ako ostanjejo velike sile pri
 svoji obljubi o finanjskih kompen-
 zacijah, se bo to vprašanje lahko re-
 šilo, seveda samo, ako se bo to med-
 narodno posojilo izdalo Črnigori v isti
 obliki in pod istimi pogoji, kot se ji je
 v Londonu obljubilo. Drugače bo to
 posojilo, ako je še tako pametno inve-
 stirano, komaj moglo plačati svojo
 anuiteto in izdatki za podpore bi padli
 v breme državnega proračuna, ki bo
 imel že tudi brez njih nekoliko let de-
 ficit.

Na vsak način se mora zadovoljiti
 ote potrebi, izplačilo rekvizicije in pod-
 piranje sirot, vdov in invalidov, samo
 s pomočjo državnega posojila.

Nič manj ni važno vprašanje ure-
 ditve hipotekarnega kredita, ako se po-
 misli, da je seljak po večini zadolžen
 pri denarnih zavodih in privatnikih.
 Kako strašna je vsaka zadolžitev, priča
 najbolje dejstvo, da znaša obrestna
 mera s stranskimi stroški 10% in da
 se mora pri denarnih zavodih poleg
 obresti odplačevati še polletno po 10%
 od glavnice. To povzroča, da dolžniki
 niso v stanu vršiti odplačila, in posledice
 so javne prodaje in izseljevanje v
 tujino za zaslužkom. Propadanju

kmečkih domov more odponoči samo
 dobro urejen hipotekarni kredit, ki bi
 znižal obresti in odplačevanje obrovov
 na razmerno nizko vsoto. Kapital ob-
 stoječe »Hipotekarne banke« je zelo
 neznan in ne more zadovoljiti potre-
 be. »Morajo se poiskati novi kapitali,
 pa naj jih dobi država z novim posoji-
 lom in naloži v »Hipotekarni banki«
 ali pa naj se da koncesijo tujim kapi-
 talom,« vzklika »Vjesnik«. Na vsak
 način se mora v to svrbo samo za staro
 Črnogoro angažirati kapital od naj-
 manj deset milijonov kron. Toda ker
 uče dosedanje izkušnje in ker je težko
 najti posojilo — in ako se ga najde,
 so pogoji nepovoljni, — se pride do za-
 ključka, da je najlažje urediti hipo-
 tekarni kredit s pomočjo tujega kapi-
 tala.

S pomočjo hipotekarnega kredita
 bi se dalo sicer hipno mnogo storiti, a
 ekonomskemu razvoju ne bi bilo mogo-
 čno pomagano. Trgovina, industrija itd.
 bi le malo s tem pridobili in malo bi
 pridobil seljak, ki mora imeti stalen
 zaslužek. Trgovina se ne more razviti,
 industrija se ne more niti pojaviti, ker
 manjka komunikacijskih sredstev: transport
 je v neklih krajih skoraj nemogoč, v
 neklih krajih predrag in neurejen. To
 velja posebno za novoosvojene kraje.
 Govoriti o takojšnji graditvi železnic,
 je nemogoče, pač pa je treba zvezati
 vsa važnejša mesta v novih krajih
 medsebojno in s središčima stare
 Črnogore z dobrimi cestami, vpe-
 ljati avtomobilske zveze za prevoz pot-
 nikov in trgovskega blaga, da ne po-
 stane težišče Solun, nego črnogorski
 Bar kot uvozna in izvozna točka za celo
 Črnogoro. Za napravo dobrih cest v
 novih krajih in za dovršitev in popravilo
 voznih potov v stari Črnigori je potre-
 ben kapital od najmanj osem milijonov
 kron, ki ga je tudi treba dobiti potom
 posojila.

Z ureditvijo hipotekarnega kredita,
 ki bi razbremenila denarne zavode
 in tudi imovite privatnike, ki posoj-
 jejo seljakom, bi imela Črnogora sama
 dosti kapitala za povzdigo trgovine,
 industrije in olajšanja transporta. Ako
 bi se nato denarni zavodi združili v
 eno dobro organizirano zvezo, bi se
 moglo v Črnigori z ozirom na lastni
 kapital, vloge in kredit razpolagati s
 kreditom od 6—7 in mogoče še več mi-
 lijonov, kar bi moglo zadostovati za
 trgovski kredit.

LISTEK.

Uporniki.

Poljski spisal Artur Gruščeki, poslove-
 nil dr. Leopold Lénard.
 (Dalje.)

Kakor je kdo mogel, so dvigali
 križ, ki je kmalu stal spet pokonci in
 urno so poteptali zemljo okrog pod-
 lage.

Od vasi so prihajali neki klici in
 kričanje... na znak Malinovega so se
 razpršili kmetje.

Bil je tudi že skrajni čas, kajti na-
 čelnik deželne straže, ki je vzel na po-
 moč župana, vaško policijo in svoje
 stražnike, se je bližal mestu nesreče,
 pred njim so pa nesli dvoje bakelj, ki
 sta metali na pot rdečo svetlobo.

Ko je izvedel, da je en vojak ubit,
 drugi pa ranjen, se je načelnik takoj
 iztrezil. Osmerjal je »vahmajstra«,
 sklical kmete in šel h križu upajoč,
 da je drugi stražnik samo omamljen,
 a da se je morda že zavedel in ga bo
 srečal med potjo.

Poleg mračnega, od dogodka pre-
 strašenega načelnika je šel batjuška, a
 za njim »vahmajster«, župan, policija
 in voz, ki so ga za vsak slučaj vzeli
 s sabo.

Prišli so na mesto.

Rdeča luč bakelj je padla na glavo
 ubitega vojaka, kateremu je rob križa
 presekal črepinjo, da so beli možgani
 obenem s krvjo tekli iz odprte rane.

Načelnik je pogledal in zamrmral:
 »Ta je ubit...«

Drugi so pa gledali na stoječi križ
 in kričali od začudenja, a prvi je za-
 kričal »vahmajstere!»

»Čudež, čudež!«

Drugi stražniki so pa dostavili:
 »Res je čudež!... križ je padel, ubil
 enega, potolkel drugega, zdaj pa spet
 stoji.«

Načelnik je pogledal na križ in re-
 kel »vahmajstru!»

»A, »vahmajster«, tako torej lažeš,
 menda si se napil... ti pasji sin...
 Menda ste vi ubili tega-le.« in pokazal
 je na truplo.

»Ne, vaše visokoblagorodje, križ
 ga je.«

»Saj vendar stoji... si oslepel ali
 kaj?«

»Čudež, vaše visokoblagorodje, vi-
 deli smo vsi, da je padel na zemljo.«

Kmetje, ki so jih spremljali, so po-
 kleknili in pričeli moliti... stražniki
 so delali poklone in ječali žalostno:

»Hospodij pomiluj!«

Sam načelnik je stal začuden in v
 njem se je dvigal nejasen strah pred

tem križem, ki ubija očitno in stoji
 potem zopet na poprejšnjem mestu.

Pop je gledal jezen in srdit okrog,
 kakor da bi hotel predreti temo, sled-
 njič je pa zamrmral načelniku:

»To je delo upornikov.«

Načelnik je jezno pogledal in se
 obrnil ter pričel premišljevat, kako bi
 opravičil smrt enega in ranjenje dru-
 gega stražnika.

Nastal je molk. Križ je stal v kr-
 vavi svetlobi bakelj, ponosen, nedotak-
 njen; poleg njega truplo s razbito čre-
 pinjo in množica ljudi, ki molijo, pred
 njim pa načelnik molčeč in mračen.

Načelnik se je vzbudil iz zamišlje-
 nosti in kriknil:

»Hej, »vahmajstere! Mrliča na
 voz... v mrtvašnico z njim, jutri zju-
 traj pa ga peljite v mesto z vojaškim
 spremstvom... zjutraj se oglasi pri
 meni, prenočujem pri katoliškem du-
 hovniku.«

Obrnil se je in šel proti vasi, pop
 pa za njim. Oba sta molčala, a ko so
 bili že v bližini popovega stanovanja:

»Proč je, batjuška, človek je izgub-
 ljen... tu mi ni več živeti. A vse radi
 vašega upora... Kaj vam je bil napoti
 ta križ?«

»Nisem jaz kriv, ampak križ in
 uporniki in nje kaznujte.«

»Neumnost, batjuška, kaj pravite,
 da uporni... Saj uporna je cela dežela,
 cela Poljska in težko je ruskim ljudem

živeti tukaj. Eden je poginil, drugi ni
 za službo, križ pa stoji... vrag s ta-
 kim krajem.«

Za okrajnega glavarja je bila ne-
 sreča pri odstranjevanju križa dobro-
 došel dogodek, nasmehnil se je zado-
 voljno, ko je čital poročilo in zasliševal
 »vahmajstra.«

Pokazalo se je očitno, da je na-
 čelnik deželne straže nesposoben, ker
 ni znal izvršiti tako jasnega povelja,
 kakor odstranjenje pravoslavju in vla-
 di nemilega znamenja. Še več, vsled
 pomanjkanja njegovega nadzovanja je
 bil en stražnik ubit, drugi pa pohab-
 ljen za vedno, katoliški križ pa kljub
 takim izgubam stoji, kakor je stal. Tu-
 di z ljudmi je ravnal neprimerno, ker
 je pri največjem delu zaprl ljudi cel
 dan in potolkel občinskega odbornika.

S tem, da je na ta način zadel so-
 vražnega načelnika deželne straže, je
 obenem tudi pokazal popu, ki je pisa-
 ril pritožbe in se drznil s poveljujočim
 glasom zahtevati odstranitev križa.

Poslužil se je navzočnosti Krestni-
 kova, kateremu je mesto, zlasti pa klub
 izvanredno ugajal, ter mu je predstavil
 zadevo načelnika Molčanova:

»Nikolaj Fjodorovič,« ga je nago-
 voril, »zahtevali ste dokazov za od-
 stranitev načelnika deželne straže, zdaj
 imate dokaz, kako nesposoben člo-
 vek je.«

»Hm... kaj se je zgodilo?«

Kijevski ritualni proces.

O sodni razpravi v Kijevu proti judu Beilisu smo, ko se je pričela, poročali. Judje in judovsko časopisje je z vsem svojim vplivom nastopilo, da bi se bila ta razprava potlačila, a ruske sodne oblasti se na to niso ozirale. Včeraj, 10. t. m. so porotniki o obtožbi izrekli svojo sodbo. Sodišče jim je to-le vprašanje stavilo: Ali je obtoženi Beilis kriv, da je sporazumno s še neznanimi osebami iz verskega fanatizma se polastil na ozemlju judovske kirurgične bolnišnice 25. marca 1911 v Kijevu dečka Juščinskega za namenom, da ga usmrti, ga vlekel v tvornico, kjer so neznan in z Beilisom prej dogovorjene osebe stisnile Juščinskemu ustnici, ga ranile z ostrim orodjem na sencih in vratu, tako da so bile ranjene žile, vsled česar je močno tekla kri. Ko je Juščinski izgubil do pet kozarcev krvi, so ga z istim orodjem ranili na pljučih, jetrah, desnih ledvicah in na srcu tako, da so z zadnjimi zbodljaji ranili srce. Vseh 47 ran je prizadelo Juščinskemu muke in se je iz telesa skoraj vsa kri odstranila. Porotniki so Bealisa oprostili, pač pa potrdili prvo vprašanje, ki dolži ritualnega umora neznane storilce. — Spor o judovskih ritualnih umorih je že jako star. Sv. pismo starega zakona in talmud ne poznata ritualnega umora. Pač pa trde priznani strokovnjaki, da obstaja med judi tajna sekta, ki vporablja kri krščanskih dečkov v verske namene. Judje se seveda izkušajo oprati tega očitanja in s kijevsko razsodbo ne bodo zadovoljni.

Z juga.

Stoletnica rojstva pesnika »Gorskega venca«. Dne 16. novembra se vrši na Cetinju proslava stoletnice rojstva mitropolita in gospodarja črnogorskega in velikega pesnika Petra II. Petrovića-Njegoša. V ta namen se je osnoval slavnostni odbor, ki ga tvorijo najodličnejši Črnogorci z mitropolitom Mitrofanom na čelu. Slavnost bo trajala cel dan. Ob šestih zjutraj naznani trikratni topovski strel pričetek svečanosti, nakar se vrši obhod godbe po vseh cetinjskih ulicah, okrašenih z zastavami. Istočasno se odpelje na avtomobilih večja deputacija in najmlajši kraljevi princ knez Peter, da položi venec na grob velikega pesnika na Lovčenu, kjer se vrši tudi parastos, to je žalna služba božja v prisotnosti članov vladarske hiše, uradnišva, meščanstva in gojencev vseh šol. Po cerkveni slavnosti bo govoril mitropolit dnevu primeren govor, nakar se bo ob zvonjenju zvonov vseh cerkva izpallilo 21 topovskih strelcev. Nato se nadaljuje proslava v vladni palači, Vladinem domu, v slavnostni dvorani, ki se je istotako udeležil dvor. V divno okrašenem Vladinem domu bo pel pevski zbor himno »Kol Slaven« in nastopilo bo pet govornikov, med njimi mohamedanec Mahmutbegović, conte Vojnović, brat slavnega srbskega pesnika in ena Črnogorka. Zvečer ob osmi uri se vrši v gledišču v Zetskem domu po govoru o Njegošu kot pesniku slavnostna predstava »Gorskega venca«, ki jo izvajajo dijaki cetinjskih srednjih šol. Istočasno bo razsvetljava na Cetinju, a razsvetljen bo tudi Lovčen, kjer počiva pesnik »Gorskega venca«, »Luče mikrokozma«, »Svobodijade«, »Pustinjaka cetinjskega« in drugih nesmrtnih del.

Oboroženje v Srbiji. Iz Belgrada poročajo: Posledice mobilizacije zaradi albanske vstaje še niso izginile, kajti demobilizacija še ni izvedena in ni izključeno, da bo stalna vojska, ki se jo je hotelo imeti 80.000 mož močno, štela 120.000 do 130.000 mož. To je razmeroma toliko, kot če bi Avstrija v mirnem času imela 1'3 do 1'5 milijona mož oboroženih. Proračun povečane Srbije znaša za l. 1914. nad 160 milijonov dinarjev, od česar zahteva vojna uprava eno tretjino do polovice zase. Kar se tiče vojnih utrd, ki se jih namerava zgraditi, bodo na meji proti Bulgariji izpopolnili razne že obstoječe naravne in umetne utrde. Na meji proti Albaniji pa bodo obdržali stari sistem turških kul (stražnih hiš).

Gospodarski razvoj v Srbiji. Iz Belgrada poročajo: Trgovina v Srbiji postaja le polagoma bolj živahna. Nemški eksportirji iščejo pridno srbske moči za zastopstvo na deželi, vendar so večinoma navezani na agente iz Avstrije. Medtem pa so vzeli nekaj mladih Srbov seboj v Nemčijo, da jih bodo izobrazili za svoje trgovske namene. S paralelno akcijo je pričel belgrajski dopisnik praških »Narodnih Listov« g. Stepanek. Ta se zavzema za samostojno trgovsko politično akcijo v Srbiji, da bi Čehi ne bili prizadeti od bojkotnega gibanja proti monarhiji. Uspeh te češke agitacije n. pr. je, da je društvo mladih trgovcev v Belgradu tudi dovolilo 800 frankov subvencije onim češkim in komercialnim organizacijam, ki preskrbe v sudetskih deželah srbskim vajencem primerna mesta.

Turško-grška pogajanja po carigradskih poročilih ugodno napredujejo. Grški zastopnik Levidis je obveščen, da se je vprašanje državljanstva rešilo in da so tudi glede na ostala vprašanja spravljivi.

Take Jonescu v Atenah spravljuje posredoval. Obisk rumunskega notranjega ministra Take Jonescu je v Atenah pomirjevalno vplival. Rumunski minister je v Atenah namignil, da Rumunija želi, da ne pride do druge vojske, dasi vztraja na tem, da se v Bukareštu sklenjeni mir ohrani. Konferiral je tudi z Galib bejom, ki je o tem v Carigrad poročal. 10. t. m. je Take Jonescu opustil nameravan izlet v Delhi in ostane tudi 11. t. m. v Atenah. 9. t. m. je sprejel oba turška delegata in ju prosil, da naj Porti naznanita, da Rumunija želi, da se hitro z Grško mir sklene. Vsako zavlačevanje pogajanj bi lahko povzročilo, da Rumunija svoje stališče nasproti Turčiji opusti. O tem so turški poverjeniki takoj svojo vlado brzojavno obvestili.

Kako Bulgari časte spomin v vojni padlih mož. Bulgarski pravosodni minister P. Pešev je poslal vsem sodnim predsednikom in mirovnim sodnikom okrožnico, v kateri jim nalaga, da se v prvi seji po 1. septembru letos pred otvoritvijo razprave v navzočnosti vsega sodnega osebja in odvetnikov dotičnega okraja v svojem govoru na slovesen način spominjajo vseh onih članov in uslužbencev dotičnega sodišča in odvetnikov, ki so padli v zadnjih vojnah, da tako počaste njihov spomin. Istotako je naučni minister vsem njemu podrejenim zavodom poslal okrožnico, v kateri opozarja, naj učitelstvo učencem razloži pomen domoljubja in dolžnost, za domovino biti vedno pripravljen žrtvovati kri in življenje. V vseh zavodih naj veje požrtvovalni duh vročega domoljubja in v mlada srca naj se vceplja vera v veliko bodočnost domovine. Ob otvoritvi šol naj se po vseh šolah mladini predava o zadnjih vojnah in se na slovesen način spominja zlasti v vojni padlih učiteljev vsakega posameznega zavoda. Tudi naj se po vseh šolah na častna vidna mesta obesijo umetniško izvršeni portreti dotičnih padlih učiteljev. Za vzgojo učiteljskih sirot, katerih očetje so padli na bojnih poljanah, bo ministrstvo ustanovilo poseben zaklad. Strokovni časopis »Šolski pregled« bo prinesel kot prilogo posebno spominsko knjigo z življenjepis in slikami v zadnjih vojnah padlih učiteljev. Skupiček za to spominsko knjigo se izroči navedenemu zakladu za vzgojo učiteljskih sirot.

Inspektorat za verske stvari v novih krajih se ustanovi v Skoplju.

Železnica Skoplje-Bitollj. Vlada se je odločila za načrt, po katerem bo proga Skoplje-Bitollj tekla preko Prilepa.

Industrijski muzej v Skoplju ustanovi srbska industrijska zbornica.

V srbsko vojno akademijo je bilo letos sprejetih 200 gojencev; pouk se je že začel. V artiljerijsko šolo za podčastnike se sprejme 100 gojencev.

Macedonski izseljenci se vračajo iz Amerike. Te dni je v Belgrad dospelo 40 macedoncev, ki so bili v Ameriki, pa se sedaj vračajo na svoje domove. Mnogo vedo pripovedovati o težkih razmerah za izseljence v Ameriki.

Sl Skopeljski obrtni muzej je začel svoje delovanje. Dajal bo informacije o srbskih industrijskih proizvodih. Muzej bo dobival vladno subvencijo in dajal brezplačne informacije.

Upravno vprašanje v novih srbskih krajih. Belgrad, 9. novembra. (Izvirno.) Vprašanje o zakonih za nove kraje se definitivno reši na ta način, da se izdelajo strokovni pravilniki za razne slučaje.

Zadušnica za srbske dobrotnike na prosvetnem polju. Belgrad, 9. novembra. (Izvirno.) Prihodnji terek priredi prosvetno ministrstvo v saborni cerkvi vsakoletno slavnostno službo božjo za vse dobrotnike na prosvetnem polju.

Učiteljska skupščina v Belgradu. Belgrad, 9. novembra. (Izvirno.) Včeraj je začela zborovati učiteljska skupščina, sklicana k izvanrednemu občnemu zboru v svrhu rešitve nujnih učiteljskih vprašanj. Na skupščino je prišlo nad sto srbskih učiteljev iz inozemstva.

Vladna podpora revnim družinam. Belgrad, 9. nov. (Izvirno.) Minister za narodno gospodarstvo je sestavil komisijo, ki ima razdeliti revnim družinam v starih in novih krajih brezplačno večjo množino pšenice.

Genadijev zadovoljen s Parižani. Bulgarski minister Genadijev izjavlja, da je s svojim potovanjem v Pariz zelo zadovoljen. Bulgarija uživa v Parizu še veliko simpatij. Prepričan je, da bosta pravica in resnica končno zmagali.

Srbska skupščina je sklenila s 74 proti 19 glasovom v zadnjem branju postavo, po kateri se prično izplačevati menice 30. januarja 1914. Skupščino odgodijo 15. novembra. Četudi Pasićevemu kabinetu večina popolnoma zaupa, sodijo le, da ga v najkrajšem času nekoliko izpreme.

Turčija podaljšala vojni davek za dobo 10 let. Turški ministrski svet je sklenil, da

se podaljša vojni davek za dobo desetih let. Denar se porabi za ojačenje brodovja.

Srečni turški uradniki. Ob Bejramu je finančno ministrstvo sklenilo, državnim uradnikom izplačati zaostalo plačo za mesec junij.

Isa Boljetinac še vedno leži v Skadru bolan; v Valoni je dobil mrzlico. Časnikarjem, ki ga obiščejo, pripoveduje, da je prvič v življenju bolan; dasi je prejšnja leta pretrpel po gorah neznašljane napore, mu nikdar ni odpovedalo zdravje, sedaj pa je čisto slab. Na Srbe je silno hud, ker so vzeli »njegovo« Kosovo; kako rad bi jih pregnal! Boril se bo, dokler bo živ. Očividci pravijo, da se je Isa v zadnjem času silno postaral.

Slavke na visokih šolah.

V Pragi so včeraj (10. t. m.) stavkali vsi slušatelji svetnih fakultet. Stavkati nameravajo do srede, in sicer v prilog tehniki, ki zahtevajo, da se izpopolni češka tehnika. Rektor je prosil vseučilišniške, da naj bi ne stavkali, a so mu izjavili, da pred sredo ne pridejo poslušat predavanj. Deputaciji je končno naročil, da naj ne moti z izgredi akademičnega reda. V Inomostu so 10. t. m. tudi vseučilišniki stavkali, da tako izrazijo svoje simpatije dunajskim akademikom, ker ni bil imenovan Slovenec Plečnik za profesorja na dunajski umetniški akademiji. Tudi na Dunaju so izrazili visokošolci svoje simpatije s stavko. Mir se na visokih šolah ni kršil. Na dunajskem vseučilišču stavka ni bila splošna. Slušatelji rudarske visoke šole v Ljubnu na Stajerskem so sklenili v sredo stavkati. Iz krogov umetniških akademikov se poroča, da bi bil moral profesor Angeli 10. t. m. slikati vojvodinjo Hohenberg. Akademiki so pa profesorja prosili, da naj naprosi nadvojvodinjo, da bi mu slikanje 10. t. m. z ozirom na stavko odpustila. Angeliju je vojvodinja ugodila.

Književnost.

* **Zgodovina župnije šent Rupert na Dolenskem.** Spisal Ivan Steklasa. V Ljubljani, 1913. Samozaložba. Natisnila Katoliška tiskarna v Ljubljani. Str. 341, slik 56, 2 načrta in 2 zemljevida. Cena nevezani knjigi 4 K, v platno vez. 5 K. Mnogo župnij na Kranjskem ima že popisanih svojo zgodovino; pričujoča knjiga popisuje eno najstarejših župnij na Kranjskem, katera je bila v starih časih mnogo večja in katere početek sega vsaj v dobo sv. Heme okoli leta 1044. Pisatelj nam podaja najprej zemljepisni in statistični opis župnije, posega potem v najstarejšo zgodovino tega kraja, omenja življenje blagovestnika sv. Ruperta, navaja svoje misli v utemeljitvi župnije in črta najstarejši obseg. Celjski grofi postanejo patroni župnije (1393 do 1456), ki preide z ustanovitvijo novomešk. kapitlja leta 1493. pod kapitelj, kateremu je bila vtelesena, dokler se ne osvobodite odvisnosti leta 1810., ter ji ostane novomeški kapitelj le še patron. Med najlepše gotičske cerkve na Kranjskem spada šent-rupertska. Njeno zgodovino in obliko pisatelj natančno popisuje. Podrobno je popisana tudi zgodovina lepe božjepotne cerkve sv. Frančiška Ksaverija na Veseli Gori, kateri slede popisi še drugih podružnic. Kulturne razmere nekdanjih časov nam slikajo poglavja: župnijska gospodščina, župnijske razmere od najstarejših časov, o šoli, o sodnikih, o domači občini, o plemiških rodbinah in odličnih župljanih. Obsirno, z lepimi slikami okrašeno delo je nekaka slovenska zgodovina v manjšem obsegu. Gosp. pisatelj naj bi ostal pri zgodovinskem pisateljevanju, namesto da se je zadnji čas podal na politično polje. Zadnja dva njegova članka v »Slovenskem Narodu« kažeta, da na to stran gleda z napačnimi očali. Gosp. Steklasa namreč hoče, da bi tudi njegove zmedene pojme o razmerah na Kranjskem častili kot politično modrost. Pri tem je postal tudi nekoliko aroganten ter se je poslužil tona, kakršen je v navadi pri »Narodovcih«. G. Steklasa naj tako polje zapusti in naj ostane tam, kjer je doma, pri — zgodovini.

Dnevne novice.

+ **Kandidata v kmečki skupini Ribnica — Velike Lašče — Kočevje.** V včerajšnji seji je izvršilni odbor S. L. S. na podlagi soglasnega pooblastila shoda zaupnikov dne 5. t. m. in krajevnih zaupnikov proglasil kandidata v navedeni kmečki skupini. Soglasni sklep izvršilnega odbora je, da sta kandidata Slovenske Ljudske Stranke: **Anton Lovšin**, posestnik v Jurjevici št. 31 in

Karel Škulj, kaplan v Ribnici.

+ **Ob stoletnici Einspielerjevi k bratom na Koroško!** Prihodnjo nedeljo praznujejo koroški Slovenci stoletnico Einspielerjevega rojstva. Kdor ve, kaj je pomenjalo Einspielerjevo delo za koroške Slovence, ve tudi, kaj bo ta slavnost pomenjala zanje. Slavnost se

vrši v Celovcu z naslednjim sporedom: Dop. ob 11. božja služba v cerkvi sv. Duha s pridigo vlič. g. msgr. Val. Podgorca. Popoldne ob 2. uri: 1. Pozdrav. 2. Deklamacija. 3. Govor poslanca g. F. Grafenauerja. 4. Petje. (Slovenske narodne pesmi.) 5. Govor vlič. g. prof. dr. Antona Medveda iz Maribora. 6. Predstava: »Domen«. Igra v petih dejanjih. Spisala Jurčič-Cesnik. Uprizori »Slovensko kršč. soc. delavsko društvo v Celovcu«. 7. Petje. (Koroške slovenske narodne pesmi.) — Naj bi posebno bližnji Gorenjci pohiteli ta dan med koroške brate! Stoletnica rojstva Andreja Einspielerja naj pomenja za vse Slovence poziv, da vsi svojo pažnjo posvetijo narodnemu delu na Koroškem. V nedeljo v Celovec!

+ **Občni zbor Zveze »Orlov« in Kranjske Podzveze »Orlov«** se vrši v nedeljo 16. novem. t. l. v veliki dvorani Ljudskega doma v Ljubljani po sledečem sporedu: Ob pol 8. uri se zbirajo odposlanci v Ljudskem domu. Ob 8. uri sv. maša v Alojzijevišču. Pričetek občnega zbora ob 9. uri. 1. Poročilo, tajnika, blagajnika in načelnika. 2. Statistika. 3. Orlovski naraščaj (br. Turšič). 4. Orel in treznostno gibanje (br. dr. Pogačnik). 5. Mladost (br. Turšič). 6. Mladeniški tabori (br. dr. Jure Adlešič). 7. Telovadski načrt za leto 1914 (br. V. Jeločnik). 8. Prireditve za prihodnje leto. 9. Volitve. 10. Slučajnosti.

+ **Shodi S. L. S. v postojnskem okraju.** V nedeljo je bil volilni shod v Bukovju pri Postojni. Govorila sta zbranim volilcem g. Dom. Janež, župnik in Ant. Kodré iz Studenega. Navzoči volilci so se vsi z navdušenjem izrekli za kandidaturu dr. Pegana in dr. Žitnika. Prejšnjo nedeljo, dne 2. t. m., je imel Anton Kodré shod volilcev v Strmci, kjer so vsi navzoči posestniki izrekli zaupnico bivšim poslanca in z radostjo pozdravili naša priljubljena kandidata.

+ **Volilni shod na Polšniku** se je vršil preteklo nedeljo. Na dobro obiskanem shodu je govoril dr. Iv. Zajec. Shod so nameravali posetiti zagorski liberalci, pa so se še o pravem času spomnili batin na Sv. Gori. Tako se je shod vršil brez liberalcev, dasi pri vsaki priliki obetajo obračunati z dr. Zajcem na kakem shodu. Na Polšniku bo ogromna večina volila s S. L. S.

+ **Občni zbor »Kmečke zveze« za radeški sodni okraj** se je vršil v nedeljo v Radečah pri Zidanem mostu po zjutranji sveti maši. Na zborovanje je bil povabljen naš državni poslanec gospod komerčni svetnik Fr. Povše. V dvorani »Narodnega doma«, ki je bila polna naših mož, je otvoril zborovanje načelnik »Kmečke zveze« gospod Josip Ravnikar s pozdravom gospoda Povšeta in vseh zbranih poslušalcev. Nato gospod poslanec pokaže nekatera dejstva, ki spričujejo, kako se poslanci S. L. S. v državnem zboru potegujejo za kmečki stan. Nato je gospod poslanec poročal o delu v deželni zboru. Vsi zborovalci so z zanimanjem sledili nadpoldrugo uro trajajočemu govoru in izrekli zaupanje poslancem S. L. S., katero zaupanje bodo pokazali pri volitvah za deželni zbor. Gospod župan priporoča gospodu poslancu, naj se na Dunaju zavzame za železniško zvezo Karmel—Zidan most, s čimer bo po predoru skozi Brunek zelo skrajšana zveza z Novim mestom in z novo belokranjsko železnico. Po tako dobro uspelem zborovanju se je izvolil odbor »Kmečke zveze«. Načelnik je ostal gospod Josip Ravnikar.

+ **Shod S. L. S. na Viču.** V nedeljo se je v »Društvenem domu« na Viču vršil lepoštevilno obiskani volilni shod. Nastopili so domači govorniki. P. Teodor je navzočim možem pojasnil in s številkami dokazal marljivo delovanje naših poslancev v prid ljudstva. P. Avgustin je opisal krivice, katere se gode somišljenikom S. L. S. v viškem vilajetu od strani koalicije liberalnih in socialnodemokratičnih občinskih odborov. Gosp. Lenasi je pa pojasnil, kako škoda je povzročila za občino ta protiljudska koalicija s tem, da je odpravila doklade na žganje in je občino s tem oškodovala na leto a dobrih 2000 kron. Sestavila so se tozadevne resolucije, ki se bodo odposlale na deželni odbor. Navzočih čez 150 mož volilcev se je popolnoma strinjalo z resolucijami in uvideli so, kdo dela za ljudstvo, kdo proti ljudstvu. Ta shod je bila neka priprava na volilni shod, ki se bo vršil prihodnjo nedeljo ob 10. uri dopoldne še v večjem okviru, na katerem bosta nastopila naša kandidata sam g. deželni gavar dr. Šustersič in g. M. Dimnik. Na shod že sedaj vebimo vse naše somišljenike!

+ **Liberalci na Gorenjskem.** V nedeljo, dne 16. t. m., bodo imeli liberalci volilni shod v Lescah. V ta namen je imel Dolfe Ribnikar v petek zvečer, to je dne 7. t. m., strogo zaupni sestanek

v Kamni gorici pri Bajželjnu. Na sestanku so bili župan ovsiški, Anton Pogačnik iz Podnarta, iz Oviš Janez Fister vulgo Portartur, iz Ljubnega Ambrožič, dva moža iz Lipnice in iz Kroke socialni demokrat nevolilec Janez Ažman, ki je obljubil pripeljati na shod v Lesce 17 socialnih demokratov. V Lescah utegne biti torej prav imeniten shod! Podnartovski župan Anton Pogačnik je vabil na sestanek v Kamno gorico! To je treba poudariti!

+ »Zwoa Sterlan am Himmel« je pesnica, katero v zadnjem času liberalci najraje prepevajo. Prepevajo jo in mislijo na zanimivo dvojico, ki je baje namenjena da bo svetila med prihodnjima kandidatom za Ljubljano. Ena zvezdica je bolj nedolžna in mila, druga je pa bolj cekinasta in malo stolčena in zaprašena. Pa nič ne de, jo bodo že malo »spucali«, pa bo dobila svoj prejšnji sijaj nazaj. Da ni ta zvezda nikdo drugi, kakor naš stari znanec gospod Ivan Hribar, je znano; njegov planet, ki se bo krog njega vrtil, bo pa Tavčarjeva nekdanja pilpogačica dr. Vladimir Ravnihar. Tako bo torej ustvarjen prihodnji liberalni svet, kakor ga je zamislil g. dr. Ivan Oražen, seveda če teh načrtov ne prekriža c. kr. misleči Perun ali baron z Visokega, ki misli bolj na staro in sebi prijetno vižo. Kakega mnenja v tem važnem vprašanju so g. Dolfe Ribnikar, nismo mogli še zvedeti. G. Reiser se pa ne poganjajo kaj dosti za take in podobne neprijetne ideale. Kot profesor fizike imajo največ zmisla za fiziko, na primer za pline, plinarne, direktorije plinarin itd. To so tudi vprašanja, ki več neso, kakor pa dolgočasno posedanje po dvoranah, ki itak nima personalno nobenega pomena. Izvenosebna vprašanja pa liberalcev še nikoli brigala niso. Upamo, da pride skoro čas, ko jih tudi ta več brigati ne bodo — mogla!

+ **Električne centrale.** Naboljši nemški kmetijski list »Deutsche landwirtschaftliche Presse« piše v članku »Nasprotstvo med industrijo in poljedelstvom« med drugim: »Raba strojev je na kmetih silno napredovala. Da navedemo samo par vrst strojev, pri zadnji štetvi leta 1907, je bilo pri lastnih obratih 20.584 parnih mlatilnih strojev, 828 drugih mlatil. strojev, 341.000 strojev za košnjo, 325.500 mlekarskih centrifugo. Pri tem niso všteti stroji, ki so se rabili za kmetijstvo, pa so bili v lasti zadrug ali kakega drugega podjetja za izposojanje. Od tega leta naprej je število že zelo zraslo, zlasti število mlekarskih strojev. To štetje se je vršilo ravno v prvih začetkih prodiranja elektrike na kmete, ki danes igra že veliko vlogo. Ko je nastopila koncem leta 1907 gospodarska kriza, je grozila nenadno nazadovanje tudi visoko razviti nemški električni industriji. Kazalo se je nekako nasičenje domačih tržnih potreb, poraba se je ustavila. Večina mest je dopolnila mrežo cestnih železnic, a tudi industrijska podjetja niso kazala vsled nazadovanja konjunktura nobenega navdušenja za električno izpeljavo svojih obratov. Torej se je obrnila električna industrija do kmetijstva. Na mnogih krajih so začeli graditi deželne električne centrale. Nazadovanje, ki se ga je vse balo, se ni začelo, do kraha pri električni industriji ni prišlo; nasprotno ravno ta panoga industrije se je izkazala kot posebno odporna. Takrat se je tudi splošno priznavalo, da se mora relativna trdnost nemškega gospodarskega življenja šteti med zasluge kmečkega stanu.« Tako je torej v Nemčiji ob gospodarski krizi rešilo kmetijstvo električno industrijo iz velike nevarnosti, pri nas pa liberalna stranka iz tradicionalnega konservativizma prorokuje polom in pogin akciji za izrabljanje vodnih sil in kaže strahopetljivost, ki je značilna za vse male, reakcionarne gospodarje.

+ **»Narodova« znanost.** »Slov. Narod« se je začel zadnji čas pečati s statistiko. Naenkrat seveda ne more obvladati celega polja, in če ga je že predelal, ne more kar tako od danes do jutri publicirati vsega zbranega materiala. Zato je pričel s statistiko o bogastvu slovenskih fajmoštrov. Kakor povzamemo globokemu viru učenosti, je kakih 85 odstotkov župnikov na Kranjskem bogatašev, kakih 14 odstotkov je milijonarjev, in samo 1 odstotkov pa revežev. Med nje spada n. pr. bivši grajščak Breč. Zato se ni čuditi, da »klerikalizma« na Kranjskem letos še ne bo konca, ker je preveč denarja tukaj. S. L. S. pa itak samo z denarjem operira. Tako je n. pr. na Kranjskem pokupila skoro vse liberalne glasove, in sedaj seveda manjka tistih ljudi, ki bi liberalno volili. Posledica tega pa je, da gre vse narobe. Tako se je spremenila n. pr. Završnica v studenec, ki ne more napojiti niti liberalnega polja, kaj še da bi gnal prismojene turbine v liberal-

nih glavah. Fajmoštri pa so postali odelni, ki posojajo denar na visoke obresti. Kateri so ti fajmoštri, »Slov. Narod« seveda ni povedal. Bržčas pa ima v mislih tiste liberalne »fajmoštre«, ki so bili nekaj stebri velemoralne liberalne stranke, in katerih je mrgolelo svoj čas po deželi, zlasti pa po Krasu kakor gob po dežju. Če niso več »Narodu« v spominu, so pa v spominu tistih revežev, katerim so izpili mozeg iz kosti, in katerih vnuki jih še danes preklinjajo. Če pa želi »Narodov« statistik še boljšega osveženja svojega polimanega spomina, mu že še postrežemo po potrebi.

+ **Hochenburger — odstopi?** Z Dunaja poročajo: V dunajskih parlamentarnih krogih se širi vest, da je stališče justičnega ministra dr. Hochenburgerja nevzdržljivo. Pričakovati je, da bo justični odsek, ki zboruje tekoči teden, obsodil odklop justičnega ministrstva glede utemeljevanja razsodbe okrajnega sodnika dr. Ertla, o čemur smo že poročali. Ako se bo o zadevi razpravljalo tudi v poslanski zbornici, je popolni poraz Hochenburgerja gotov. Juristi v parlamentu, tudi oni, ki mu stoje politično bližje, so splošno nazirajo, da je odklop justičnega ministrstva krščenje sodniške neodvisnosti. Od izjav, ki jih justični odsek pričakuje od dr. Hochenburgerja, je odvisno, ali pride do glasovanja o nezaupnici, ki bi ne bila brez vpliva na nadaljni obstanek ministra v kabinetu.

+ **Gg. poročevalce o igrah v naših izobraževalnih društvih** opozarjamo na sklep odbora S. K. S. Z. naj v poročilih v časopisu posameznih vlog ne kritizirajo. To naj se zgodi po vsaki predstavi na sestanku igralcev in igralke.

+ **Uradniki za službeno pragmatiko.** Na Dunaju je sklicala 10. t. m. Zveza akademično izobraženih državnih uradnikov velik shod, ki se ga je tudi udeležila Zveza avstrijskih sodnikov, državna zveza avstrijskih ravnateljev srednjih šol, državna zveza avstrijskih srednješolskih društev in društvo profesorjev in pravih učiteljev na c. kr. obrtnih solah. Razpravljali so o službeni pragmatiki in sklenili resolucijo, ki zahteva, da naj se takoj uveljavi službena pragmatika tako, da bo veljala od 1. septembra 1913 naprej. Živalno so pozdravljali pritrilne brzojavke iz province, med njimi brzojavko društva moravskih konceptnih uradnikov, ki izjavljajo, da najmanjše zavračanje službene pragmatike lahko najresnejše posledice povzroči, za katere bosta vlada in parlament odgovorna.

+ **Škofje ilirske cerkvene pokrajine** so izdali te dni duhovščini silno zanimiv pastirski list o pomenu in važnosti izseljeniškega vprašanja. Kakor je znano, spada v ilirsko cerkveno provincijo goriška, ljubljanska, krška, tržaško-koperska in poreško-puljska škofija.

+ **»Veda« naprodaj.** Znana revija »Veda« je naprodaj. »Napredna misel« prinaša v zadnji številki sledečo vest: »Veda naprodaj? Poroča se nam, da je »Veda« njen glavni lastnik ponujal v Zagrebu, kjer pa je niso hoteli kupiti. Ako se »Vedi« res slabo godi, tedaj je še vedno bolje in realnejše izhodišče, da jo prevzame Slovenska Matica za svoje glasilo, kakor pa da nas gre v Zagrebu s tako ponudbo blamirati. »Veda« je v zadnjem času res začela zapuščati svoje prvotno znanstveno stališče in postaja glasilo slovenskih Ilircev, kakor je to prof. Flešič brez ovinkov priznal v »Narodnih Listih«.

— **Gorenjski vlak** bode vozil od 1. maja 1914 naprej v smislu nujnega predloga dr. Gregoriča v zadnjem deželnem zboru iz Ljubljane ob 6 uri 5 minut zjutraj, tako da bo imel direktno zvezo z brzovlakom na Jesenicah v Trst, in direktno zvezo z dunajskim brzovlakom, ki pride v Ljubljano zjutraj ob 5. uri 55 minut. Tako je narejena direktna zveza v Bohinj in sploh za Gorenjsko iz teh krajev, kar bo gotovo koristilo tujskemu prometu. Gosp. kom. svetnik državni poslanec Fr. Povše, na katerega se je v tej zadevi obrnil g. dr. Gregorič, da kot član državnega železniškega sveta pri železniškem ministru intervencira, je drage volje tej prošnji ustregel, za kar mu gre najtoplejša zahvala, in železniško ministru je tudi v tem smislu ugodilo. Velikega pomena bi bilo seveda za zimski šport v Bohinju, če bi že decembra 1913 pričel voziti ta vlak, in bi udeleženci tega športa se lahko že peljali ob 8. uri 18 minut zjutraj iz Jesenic v Bohinj. Morebiti bi se dalo tudi to že sedaj doseči. Vlak, ki je vozil iz Trčiča v Kranj in nasprotno ob nedeljah in praznikih zvečer, ostane tudi po predlogu ministrstva prihodnje leto za poletni čas.

— **Slov. kat. akad. društvo »Dan«** v Pragi priredi dne 15. t. m. ob 6. uri zvečer v društveni sobani svoj II. redni občni zbor.

— **Nenavadna 38letnica.** V Kranjski Gori bo praznoval dne 18. t. m. izreden jubilej vč. gospod Jožef Pečar, duhovnik v pokoju. Ta dan bo preteklo 38 let, odkar leži omenjeni gospod v postelji, zadet od mrtvouda. Njegov

va sestra Uršula mu je v tej dolgi bolezni zvesto stregla in mu lajšala trpljenje. Ko se bo duhovnik Pečar ta dan spominjal svojega evangelijskega tovariša ki je tudi 38 let hrom ležal, naj sprejme našo najboljšo čestitko k svoji slavnosti. Večina njegovih sošolcev, ki so bili vse življenje zdravi in krepki, je že odšla v večnost, dolgoletnega trpina pa je ohranil dobri Bog do sedaj pri življenju. Naj ga podpira tudi v prihodnje.

— **Nadžkof dr. Bauer** je daroval za spomenik biskupa Strossmayerja 4000 kron.

— **Umrli** je dne 26. oktobra na Slatenku pri Rudolfovem občežnana ter priljubljena Marija Rohrmann po dolgi in mučni bolezni v 58. letu svoje dobe. Pokojna je bila sestra bivšega deželnega poslanca Dularja ter gospodinja znane gostilne pri Rohrmannu na Slatenku. — Naj ji sveti večna luč!

— **Proces »Balkana«.** Iz Zagreba: Pri glavni razpravi proti posmrtni zavarovalni družbi »Balkana« je bil večeraj dr. Horvat zaslišan kot prič. Pravi, da je bila podlaga zadruga zdrava in da bi bila gotovo uspevala, če se ne bil vodil proti nji tako oster boj v časopisu. On je bil pravni zastopnik zadruga in je dobival za to mesečno 1000 kron. Kar se tiče 25.000 K za neko visoko osebo, ki naj bi bila preprečila likvidacijo zadruga, pravi dr. Horvat, da gre v odvetniški honorar, ki je bil primeren nalogi. V vprašanju menic pravi, da je povsem korektno postopal, češ da se je hotel zavarovati za svoj žiro. Obtoženec Albini pravi, da so bile menice dr. Horvatu izročene le v shrambo. Tudi priča Dadobusek trdi to. Državni pravdnik predlaga, da se protokolirajo izjave in izročé njemu za daljnje uradovanje. Občinstva je bila polna dvorana.

— **Dva ognja v Kranju.** Minulo nedeljo proti večeru se je vnelo v spalni sobi knjigoveza Požgaja in kmalu je bila vsa soba v plamenu. Da ni prišlo domače gasilno društvo tako naglo na pomoč, bi se bil ogenj razširil tudi na sosednja poslopja. Škoda znaša 1000 K. — **Kostanjari pri »Stari pošti«** je pustil v veži Roosove hiše še goreč pepel, zavil v cunje, ki so tlele. Vnele bi se bile kmalu v veži se nahajajoče stvari, da ni gospodar pogasil že švigajoč plamen z znanim buhoosilnim aparatom »Theo« in odvrgnil veliko nesrečo.

— **Ljudsko šolstvo.** Na mesto učiteljice Huth-Ranzinger, ki ima dopust, je imenovana bivša supletinja Helena Potočnik za supletinjo na ljudski šoli v Radoljci. Absolvirana učiteljica kandidatinja Marija Pečlin je imenovana za prov. učiteljico v Trebelnem in prov. učitelj v Trebelnem Jožef Špenko je prestavljen na petrazrednico v Leskovicah.

— **Umrli** je v Zagorju ob Savi bivši župan g. Franc Weinberger.

Vojni poročevalec »Reichspost« Hermenegild Wagner, ki je bil poročal »Reichsposti« o vojnih dogodkih na Balkanu, je izstopil iz uredništva imenovanega dnevnika in postal urednik lista »Neues Wiener Tagblatt«.

Naval na ozlatke, kakor je bil v soboto, in pa vzklik kupovalcev: »Kako cenol« je neovržen dokaz, da so cenj. kupovalci z blagom in cenami kar najbolj zadovoljni. Prihodnje sredo in soboto pride zopet nova lepa partija ostankov blaga na zalogo. Priporoča se tvrdka »Hermes« brata Wokač. Ljubljana, Šelenburgova ulica 5, prvo nadstropje.

— **Popravek.** V večeršnjem listu naznanjenih izžrebanih porotnikov v Novem mestu naj se popravi: Ozimek Jože, posestnik v Selu. Izpuščen je bil Erjavce Jože, fotograf v Dragi.

GALIŠKA KRIZA.

Vedno še upajo, da se posreči končno le še sprava med Rusini in Poljaki. Vodilni poljski krogi sodijo, da bi Rusini opustili obstrukcije proti malemu finančnemu načrtu, če se gališki deželni zbor razpusti in vlada odločno izjavi, da hoče volilno preosnovno izvesti. Stapski je večeraj izjavil v dunajski zbornici, da so sicer pogajanja v Lvovu prekinjena, a ni še vse izgubljeno, če bi vlada odločno na nasprotnike volilne preosnove pritislila. Načelnik ukrajinskega kluba dr. Lewycky je pa izjavil, da so nasprotniki volilno preosnovno razbili in da zato Rusinov prejšnji kompromisi ne vežejo. Razpust deželnega zbora in nove volitve bi volilno preosnovno le zavleklo. Nadaljno taktiko v državnem zboru uravnajo Rusini po tem, kakšno stališče glede na volilno preosnovno zavzame vlada. Govori se, da namerava vlada oktroirati spravo. Neki poljski konservativni politik je izjavil, da bi za ta slučaj konservativci ne prišli v deželni zbor. Namestnik Korytowski dela še vedno z vsoto na to, da bi le še spravo dosegel. Nekoliko se je položaj izboljšal, dasi še nihče ne more trditi, če se bo resil položaj tudi

brez krize, ki zna postati tudi državna kriza.

OGRSKI KATOLIŠKI SHOD

so 10. t. m. v Budimpešti otvorili. Po otvoritvenem govoru grofa Ivana Zichya je govoril škof Szmrecsany o izpopolnitvi katoliške avtonomije, da more cerkev svoje ustanove in šole svobodno po katoliških načelih upravljati. Vseučilski profesor Mihalify je govoril o časopisu. Dozdaj se je katoliško časopisje zadovoljivo razširjalo, dasi je to težavno z ozirom na način pisanja drugih listov, ki pišejo tako, kakor katoličani ne morejo pisati. Škof Julij Glattenfelder je slavil Konstantina Velikega. Zvečer je bilo slavnostno zborovanje katoliške ljudske zveze. Govorili so škof Hornik in poslanci Janoky, Lovaszy in Zboray. Za Nemce so posebno zborovanje priredili. Tudi deželne Marijanske kongregacije so priredile slavnostno zborovanje, ki mu je predsedoval knez primas Czernoch.

ANGLEŠKI POŠTNI URADNIKI ZAGROZILI DA BODO STRAJKALI.

V Londonu so 8. t. m. na velikanskem shodu poštne uradniki z resolucijo odklonili uradno poročilo o stanju poštne uradnikov. Predsednik je napovedal, da bodo poštne uradniki pričeli o Božiču stavkati, če ostane brez uspeha njegovo posredovanje pri generalnem zakladniku.

Primorske vesti.

p Msgr. Kodermatz f. V soboto zjutraj je umrl v Gorici stolni kanonik msgr. Kodermatz v visoki starosti 84 let. Pokojnik se je rodil leta 1829 v Gradiški, posvečen je bil leta 1853. Leta 1903 je praznoval zlato sveto mašo, letos pa 60letnico mašništva. Bil je apostolski protonotarj in papežev hišni prelat. V ponedeljek se je vršil pogreb ob obilni udeležbi duhovništva in drugega odličnega občinstva.

p Za italijansko univerzo se je v nedeljo vršil shod tudi v Gorici v gledališču. Govorili so govorniki vseh laških strank: za liberalce župan Bombig, poslanec Ussai, za krščanske socialce uradnik Stefani, za socialiste Tonet, za demokratične socialiste (nekaka narodna demokracija) dijak Břesina. — Sprejela se je resolucija za laško univerzo. Tonet je govoril tako strastno, da ga je vladni komisar moral prekiniti. Nemirov ni bilo.

p Izdevalovnik vromilnega orodja je zasledila večeraj tržaška policija. Zasačili so namreč nekega »umetnika« prav pri delu in so našli pri njem pravcato zalogo priprav za vlom vrat, železnih blagajn itd.: tihih svedrov, vetrihov in drugih takih stvari. Kakor se zdi, je policija na sledu celi veliki tatinski družbi.

»SVETA VOJSKA« V VOLILNEM BOJU.

Vodstvo »Svete vojske« nam pošilja sledečo izjavo:

Ker smo v času volilnega boja in razpaljenih strasti, čuti protialkoholna zveza »Sveta vojska« potrebo, zavarovati se, da se protialkoholno delo v volilnem boju ne bo izrabljalo kot bojno sredstvo od katerekoli strani proti kakemu kandidatu, kakor se je to zgodilo na prav nečasten način pred nekaj leti na Dolenjskem in to leto na Goriškem. Delo za stirenje ljudstva je nepolitično in nestranksko; njemu bi se moral pridružiti vsak brez razlike stranke, če ima le kaj pravega rodoljubja; je delo za visoko moralno in materialno povzdigo našega ljudstva. Kdor se ob to odlično rodoljubno delo spotika, se obsoja sam kot psevdorodoljub, in v volilnem boju zlorablja to, bi bilo demagoško najnižje sorte. Kdor se hoče pri protialkoholnem delu ob kaj spotikati, naj se spotika ob vagone tujega piva in špita. Vkljub našemu prizadevanju še dan na dan drdajo k nam, in nad magacini za to tujo brozgo, ki še vedno polni in ponosni stoje kot trdnjave alkoholizma po vseh krajih slovenske zemlje in izmoggajo iz našega zaslepljenega ljudstva še vedno — kakor je preračunjeno — vsako leto blizu 20 milijonov (!) . . . pijejo našemu narodu srčno kri, ga devajo v sužnost tujega kapitala in zavirajo pot pridelku domačih gorci . . . Teh dvajset — vsakoletnih — milijonov bi bil hvaležen kapital za kandidate vseh strank, ko govore o tem, kdo bo našo deželo bolj osrečil in našemu ljudstvu pomagal kvišku . . .

Vodstvo »Svete vojske«.

Šlajerske novice.

Š Celje. Naši liberalci rešujejo sedaj celjsko gimnazijsko vprašanje. Toda to je že rešeno in sicer ga je rešil njih zaspani general dr. Kukovec. Nikomur ni povedal, kdaj poteče pogodba z vlado zaradi sedanih prostorov. am-

pak lepo tiho je sklenil novo pogodbo za dobo 5 ali pa 10 let ter se pod pogodbo dosledno nemškemu tekstu podpisal: dr. Alois Kukovec. Pripomnimo tudi, da dobi dr. Alois Kukovec na podlagi nove nemške pogodbe za par sto kron večjo najemnino. Sedaj pa liberalno društvo »Naprej« priraja kričeče shode, da reši celjsko vprašanje. To je največji humbug, ki se sploh da misliti. Naravnost nečuvno drzen napad na solidnost mišljenja v liberalni stranki!

Š Zveza spodnještajerskih obrtnih zadrug. V nedeljo, dne 9. tega meseca, se je ustanovila v Celju Zveza spodnještajerskih obrtnih zadrug. Pristopilo je dosedaj 11 obrtnih zadrug, ki štejejo 1638 mojstrov, 661 pomočnikov in 689 vajencev.

Š Poneverjenja na poštah. Aretovani poštini uradnik Pivonka v Gradcu je priznal, da je poneveril lansko jesen tudi neko denarno pismo s 6000 K. Pismo je bilo poslano v Celje, kamor pa je dospela samo kuverta, napolnjena s papirnimi odrezki.

Š »Kmečki strah«. Iz Schwanberga poročajo, da so na takozvani Gregmichlali naleteli na sledi, ki so jih strokovnjaki brezdvomno spoznali za volčje.

Š Nesreča. V Trbovljah je rudarju Ivanu Seršenu padlo na desno nogo težko železo in jo popolnoma zmečkalo. Seršena so morali prepeljati v rudniško bolnico.

Koroške novice.

K Kolodvorski vratar zaprt zaradi izseljeniškega škandala. Iz Beljaka poročajo: Vratar na kolodvoru južne železnice Karel Božič, ki je bil pred nekaj dnevi aretovan ker je bil na sumu, da je v zvezi z izseljeniški slepariji družbe Canadian Pacific, je bil v petek izpuščen iz zapore, ker se je sum izkazal kot popolnoma neupravičen.

NAPAD NA GENERALNEGA GUVERNERJA JAVE.

V petek je poizkušal inozemski državljani David usmrtili generalnega guvernerja na Javi. Posrečilo se mu je priti v guvernerjevo palačo, a napad se mu ni posrečil, pač pa je s svojim strelom zadel v jetra pobočnika generalnega guvernerja. Straža je, ko je počil strel, takoj prihitela in napadalec ustrelila.

KOŠUTOVO ZDRAVJE SE JE IZBOLJŠALO.

Zdravniki so 10. t. m. zvečer izjavili, da se je Košutovo zdravje izboljšalo.

SKUPNA MINISTRSKA KONFERENCA.

»Fremdenblatt« poroča, da se je skupni ministrski svet pečal 10. t. m. zgolj z zadnjimi pripravami za zasedanje delegacij 18. novembra. Delegacije bodo zborovale na Dunaju. »Zeit« poroča, da bo Berchtoldov ekspozé jako kratek. Izjavil bo, da je njegova politika na Balkanu znamenovala sledeče uspehe: 1. Posrečilo se je vzdržati mir. 2. Akcija avstro-ogrške politike je dosegla, da se Srbi niso k morju pripustili. 3. Monarhija je uresničila svoj namen, uresničiti samostojno kneževino Albanijo.

VSTAJA V MEHIKI.

Iz El Pasa poročajo: 1200 vstašev iz Sonove, ki jim poveljuje Acosta, je pri Santí Clari presenetilo 700 vladnih vojakov pod Salazarjevim poveljstvom. Vstaši so skoraj vse vladne vojske pobili. — Huerta objavlja v »Newyork Times« svoje politične nazore. Izvaja, da mu postava brani, da se pogaja z revolucionarji. Kongres odloči, kdo postane mehikanski predsednik. Nikdar ni na to mislil, da se odpove, osobito že zato ne, ker ne ve, komu naj svojo čast izroči.

Razne stvari.

Pretep med častniki in častnikarji v uredništvu. Dne 8. novembra je socialno-demokratski list »Wahrheit« v Lincu poročal, da so ponoči 4. novembra častniki 4. dragonskega polka v Ennsu razgrajali. 10. t. m. sta pa prišla v uredništvo »Wahrheit« nadporočnik baron Friderik Weber in poročnik Karel pl. Adamovich 4. dragonskega polka, da zahtevata od urednikov zadoščenje. Častnika sta se z uredniki ostro sprla in potegnili ostro nabrušeni sablji, s katerima sta mahala po urednikih. Ranila sta pet oseb. Tudi baron Weber je bil ranjen. Na pomoč so prihiteli urednikom stavci in drugi tiskarniški uslužbenci. Tudi nekaj teh sta častnika ranila. Častnikoma so stavci iztrgali sablji in ju skrivili. Došli policiji so nato sablji izročili. Častnika je izročila policija štacijskemu poveljstvu. V uredništvu je bil nato napravljen zapisnik o dogodku.

Kolera na Ogrskem. Notranje ministrstvo objavlja, da je zopet na Ogrskem 9 oseb za kolero obolelo.

Zaprta izseljeniška pisarna. V Bielelihu so izvršili po naročilu državnega pravdnika hišno preiskavo v tovalni pisarni Olma, ki je imel tudi zastopstvo izseljeniške družbe Hamburg-Amerika Line. Zaplenili so večjo množino spisov, ki dokazujejo, da se je vršilo potom omenjene pisarne izseljevanje na sleparski način. Aretovali so lastnico Olmo in nekega agenta. Dva druga agenta sta pobegnila. Pobegnil je tudi sin lastnice pisarne.

Zadnje vesti.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 11. novembra. V današnji seji državnega zbora bo odgovoril ministrski predsednik na češko interpelacijo glede ustavne komisije na Češkem. Čehi bodo predlagali debato in pride pri tem do bojnega glasovanja. Ministrski predsednik je konferiral danes s predsednikom državne zbornice Sylvestrom o delavnem programu zbornice. Dogovorila sta se, naj bi poleg delegacij zboroval tudi državni zbor. Poljsko-rusinske obravnave so se danes nadaljevale.

Dunaj, 11. novembra. V proračunskem odseku je danes nadaljeval svoj govor o izseljevanju poslanec Stapinski. Dejal je, da je izseljevanje podpiral, ker se poljskim izseljencem v Ameriki bolje godi kot doma in bo izseljevanje podpiral, dokler se za delavca in kmeta v Galiciji ne ustvarjajo človeške razmere. Glasoval bo za resolucijo pododseka.

BLAMAŽA KRANJSKIH LIBERALNIH UČITELJEV.

Dunaj, 11. novembra. Kranjski liberalni učitelji so bili v današnji seji državnega zbora silno blamirani. Razposlali so poslancem brošuro, v kateri trdijo, da jih večina kranjskega deželnega zbora zatira. Razni stavki v tej brošuri, ki so jo spisali ljudje, ki imajo dovolj denarja, da doma širijo »Vodiške čudeže« in se sedaj hranijo s telečjo krvjo vodiške Johance, so vzbujali splošno veselost. Kmalu je brošura napolnjevala — koše za papir.

ŠKOFOVSKE KONFERENCE NA DUNAJU.

Dunaj, 11. novembra. Tu so se danes pričele škofovske konference. Od jugoslovanskih škofov so navzoči: dr. Sedej, dr. Napotnik, dr. Jeglič, Gjivoje, dr. Mahnič.

SMRTNA KOSA.

Vipava, 11. novembra. Umrla je g. Marija Perhavec. Pogreb bo v četrtek zjutraj ob pol 9. uri.

Praga, 11. novembra. Umrl je ustanovitelj češke agrarne stranke Alfonz Stiasny, star 83 let.

ZBOROVANJE VRHOVNE UPRAVE STRANKE PRAVA.

Zagreb, 11. novembra. Zborovanje vrhovne uprave Stranke Prava se je začelo 10. t. m. v Zagrebu pod predsedstvom dr. Mile Starčevića. Od banovinskih delegatov so navzoči bivši saborski poslanci: Stepan Zagorac, Dragotin Hrvoj, Ivan Peršić in Cezar Akacić; od dalmatinskih poslanci: don Ivo Prodan in dr. Ante Dulibić; od istrskih poslanec Spincić; od bosanskih delegatov je navzoč poslanec Veseličić, poslanci Sunarić, Vancš in Perišić so poslali brzojavne pozdrave: Sunarić se a priori strinja z vsemi sklepi pravaškega sveta, Vancš zagovarja slogo med pravaškimi skupinami, Perišić pa formalno protestira, da se niso povabili tudi Frankovci. — Po pozdravu govori dr. Starčević o namenu in ciljih konference in navaja razloge, zakaj ni povabil Frankovcev: Prebege, Milobarja, Bošnjaka in Horvata. Skupina krog »Hrvatske«, pravi Starčević, se je s svojim delovanjem sama izključila; ker se ni pokorila tržaškim sklepom, je ni hotel povabiti. Navzoči so Starčevićeve razloge vzeli na znanje in jih soglasno odobrili; le bosenski delegat Veseličić je protestiral, da niso navzoči tudi Frankovci in izjavil, da ne smatra za veljavne sklepe, ki se sklenejo brez njih. Ker se na to njegovo izjavo niso ozirali, je Veseličić zahteval, da se sprejme v zapisnik in se nato odstrani z zborovanja. Na vrsto so prišli razni dopisi, izmed katerih je najvažnejši dopis vseučiliškega dijaštva, ki se priznava k Starčevićevi skupini in osebna izjava zagrebških bogoslovcev. Oba dopisa se sprejmeta na znanje. Predsednik dalmatinske Stranke Prava don Ivo Prodan je poročal o sporu, ki sta ga izzvala Drinković in Krstelj. Nato so prišle v razpravo strankarske diference v Bosni in politični položaj v banovini, a sklenilo se ni ničesar.

HRVAŠKO VPRAŠANJE SE ŠE TA TEDEN REŠI.

Zagreb, 11. novembra. Rešitev hrvaškega vprašanja se še ta teden izvrši. Danes ali jutri dobe hrvaški politiki nov poziv s strani grofa Tisze. V peštanskih in tukajšnjih političnih krogih se govori, da se bo med peštansko vlado in našimi strankami do-

segel podroben sporazum. Komisarijat se odpravi še ta teden. Sredi decembra se razpiše volitve. V tem času končno in popolnoma reši vprašanje železničarske pragmatike.

Zagreb, 11. novembra. Baron Škerlec je s svojim tajnikom odpotoval v Pešto.

CESAR GAUTSCHU.

Dunaj, 11. novembra. Cesar je baronu Gautschu povodom 20 letnice, odkar je kurator Terezijanske akademije, izrekel svoje popolno priznanje in popolno zaupanje.

SHODI ZA LAŠKO UNIVERZO V TRSTU.

Trst, 11. novembra. Zadnjo soboto in nedeljo je bilo na južnem Tirolskem in na Primorskem vsega skupaj 37 shodov za ustanovitev italijanske univerze v Trstu.

JEZIKOVNO VPRAŠANJE V BOSNI.

Sarajevo, 11. novembra. Vprašanje predsankcije jezikovne predloge, ki jo je predložil dr. Mandić, je zadelo na težkoče. Izvedelo se je namreč, da se mažarska vlada upira uvedeno izključno hrvatskega in srbskega službenega jezika v Bosni in Hercegovini zaradi vpliva, ki bi ga imel tak korak na sosednjo Hrvatsko.

ANGLEŠKA MORNARICA V PRIHODNI VOJNI.

London, 11. novembra. Pri banketu, ki ga je priredil londonski nadžupan v »Cuildhallu«, je mornariški minister Churchill odgovoril na zdravico v čast vojske in mornarice sledeče: Britanska mornarica bo v prihodnji vojni razpolagala s 150.000 mornarji in pomorski vojniki, torej bo presegala prvokrat število moštva, ki je bilo mobilizirano za časa vojske proti Napoleonu. Ta sila, ki se je ne da primerjati z nikomur drugim, bo dvakrat večja kakor ona tiste pomorske vesile, ki ima največjo moč za Anglijo, t. j. Nemčije.

POMNOŽITEV ITALJANSKE MORNARICE.

Rim, 11. novembra. Novi minister za mornarico, kontreadmiral Millo, je ugotovil začasen proračun v znesku 500 milijonov lir za gradnjo novih ladij. Večji del vsote se baje uporabi za nabavo eskadre naddreadnoughtov, poleg one eskadre, ki je že proračunjena.

KAKO SODI O POLOŽAJU V ALBANIJI ALBANSKI ŠKOF.

Dunaj, 10. novembra. Semkaj je pripel leški škof Burci, ki ga cesar jutri sprejme v avdijenci. Časnikarjem je škof izjavil, da je po Evropi razširjeno napačno mnenje o položaju v Albaniji. Res da je sicer, da so med raznimi političnimi voditelji huda nasprotstva, ljudstvo samo pa da mirno opravlja svoje posle. Kljub temu, da se je vrnilo na tisoče ubežnikov, vlada v deželi popoln mir. Vse albansko ljudstvo pa nestrpnno pričakuje kneza, ki se mu bo zvesto in vdano pokorilo.

KIEVSKI PROCES.

London, 11. novembra. Tukajšnji židje so poslali rodbini oproščenega Bje-lisa 1000 funtov šterlingov.

Dunaj, 11. novembra. Izid kievškega procesa poizkušajo tukajšnji židje izrabiti za obnovitev Hilsnerjevega procesa.

SOKOLSKO BRATSTVO.

Zagreb, 11. novembra. Tukajšnji srbski Sokol je priredil svečanostno akademijo, ki so se je udeležili tudi slovenski sokoli iz Brežic in hrvatski sokoli iz Zagreba. Med zabavo so hrvatski sokoli tudi intonirali priljubljene marš: »Malena je Dalmacija«. Srbi so to smatrali za motenje eminentno srbskega slavja ter so se sprli s Hrvati, ki so demonstrativno med hrupom zapustili veselico.

K SLUČAJU KUGE NA PARNIKU AVSTRO-AMERIKANE.

Trst, 11. novembra. Danes zjutraj so iz lazareta pri Miljah izpustili kakih 100 oseb, katere so bile na parniku »Sofija Hohenberg«, ko se je primeril slučaj kuge. Vseh oseb je 206 in ostale izpuste te dni, ko prestanejo petdnevno karanteno. Parnik so skrbno desinficirali in z žvepljenim dimom uničili veliko množino podgan, ki so brzkone kugo zanesle na parnik.

KOLERA V ZENICI.

Sarajevo, 11. novembra. V Zenici se kolera grozno hitro širi ter je od nedelje na ponedeljek bilo novih sedem slučajev, včeraj pa zopet sedem slučajev kolere. Več oseb je že umrlo. V Sarajevu vlada vsled rapidnega širjenja kolere v njegovi bližini velika razburjenost.

SKALOVJE ZASULO ŽELEZNIŠKI TIR.

Seizthal, 11. novembra. Pri Seizthalu se je na železniško progo udrl skalovje in zasulo progo 20 metrov daleč. Brzovlaki na Dunaj vozijo preko Solnoграда.

DEVETINOSEMDESET TRGOVCEV S ČLOVEŠKIM MESOM ZAPRTIH.

Varšava, 11. novembra. V noči so tukaj aretirali 89 trgovcev z dekleti, med njimi tudi poglavarja te tolpe.

SNEG V AMERIKI.

New York, 11. novembra. Po vsej Ameriki močno sneži.

NOV »ZEPPELIN«.

Bregenz, 11. novembra. Danes popoldne je novi vojaški vodljivi zrakovolp Zeppelinovega sestava izvršil nad jezerom pri Konstanzu prvo poskušnjo zračno plovbo, ki je dobro uspela.

Ljubljanske novice.

Ij Predavanje pisatelja Finžgarja se prične danes točno ob 8. uri zvečer v »Ljudskem domu«.

Ij Šentpetersko prosvetno društvo v Ljubljani vabi k predstavi, ki bo v nedeljo, dne 16. t. m. Igrala se bode igra »Sv. Elizabeta«, Začetek igré ob pol 5. uri popoldne. Vstopnice se dobe do četrta zvečer pri gospodični Lini Strah na Sv. Petra cesti 75, od petka dalje pa v »Katoliški Bukvarni« in pri trgovcu Iv. Podboju. Ker se čisti dobiček te predstave porabi v dobrodelne namene, in sicer za šentpetersko Vincencijevo družbo in za obdaritev otrok o priliki društvene božičnice, se obisk to-plo priporoča.

Ij Slov. katol. izobraževalno društvo v Mostah je priredilo v nedeljo v »Ljudskem domu« igro »Roza Jelodvorska«. Igra sama je slaba dramatizacija znane povesti; posamezni prizori niso v nikaki notranji zvezi med seboj. Kar se uprizaritve same tiče, moremo društvu le čestitati, da je vzgojilo toliko dobrih igralcev in igrak. V splošnem naj pohvalno omenjamo naše občinstvo, ki s svojim obiskom kaže, da ima res smisel za resno dramsko umetnost in da je v tem oziru daleč pred ljubljansko inteligenco. Odredbo, ki določa stojišča za ženske zgoraj in za moške spodaj, priporočamo vsem društvom, ker je skrb za red potem lahka. Grajati pa moramo nepotrebno ploskanje na stojiščih pred začetkom dejanj; upamo, da bo ta opomin zadostoval.

Ij Trg Tabor mora ostati nezazidan. Na našem magistratu so se zagrizli v to, da morajo trg Tabor pokvariti kolikor se le da. Nekateri ljudje na magistratu morajo vsako stvar v Ljubljani pokvariti. Ne morejo prenesti lepih, urejenih ulic, ne pravilne regulacije, sedaj so hoteli pokvariti tudi trg Tabor, ki je za bodočnost in razvoj Ljubljane velikega pomena. Zanamci bi imeli silno čudne pojme o Ljubljancem z leta 1913., ako bi pustili ta trg le količjak zazidati. Ker na magistratu niso mogli prodrati s tem, da bi trg popolnoma zazidali, so v zadnji občinski seji sklenili, da se prvotni načrt za regulacijo trga Tabor vendar izpremeni, da bo mogoče vsaj en del trga zazidati. Proti temu sklepu je vložil danes pritožbo občinski svetnik Štefe na deželni odbor.

Ij Zaprta Čevljarska ulica. C. kr. policijsko ravnateljstvo v Ljubljani je dalo nabiti po ljubljanskih ulicah sledeči razglas: C. kr. policijsko ravnateljstvo smatra potrebno, da zapre Čevljarsko ulico od Turjaškega do Jurčičevega trga radi demoliranja hiše št. 3 v Čevljarski ulici za vozove in pešce od 12. novembra do preklica. Za stranke, ki stanujejo v tem delu ulice, je odhod in dohod dovoljen. Prestopki te prepovedi se bodo kaznovali po cesarski naredbi z dne 30. septembra 1857, drž. zak. št. 198 z globo od 2 do 200 K, oziroma z zaporem od 6 ur do 14 dni.

Ij Šentpeterski most zaprt za vozni promet. C. kr. policijsko ravnateljstvo v Ljubljani je dalo nabiti po ljubljanskih ulicah sledeči razglas: C. kr. policijsko ravnateljstvo smatra potrebno, da popolnoma zapre šentpeterski most vpričo njegovega slabega stanja za vozni promet od 12. novembra 1913 do preklica. Prestopki te prepovedi so bodo kaznovali po cesarski naredbi z dne 30. septembra 1857, drž. zak. št. 198 z globo od 2 do 200 K, oziroma z zaporem od 6 ur do 14 dni.

Ij Umrl je v deželni bolnici Anton Zelenka, sobni slikar iz Opatije.

Ij Delo zlobneža. V nedeljo popoldne je nek zlobnež zastrpljivo petim šišenskim lovcem pet krasnih lovskih psov v lovišču pod Sv. Katarino. Stvar ima v rokah že državno pravdnštvo storilca pa baje že tudi poznajo.

Ij Ribiški adjutant gospoda župana ni, kakor bi kdo utegnil misliti, morda privatna oseba, ampak je uradnik, menda za sedaj v XIII. činovnem razredu. Če ga razžališ, kar se lahko in hitro zgodi, prideš pred paragrafe, in § 312. bi ti utegnil zmlati in zdrobiti predzno glavo. To je pa že žaljenje, če dvomiš, je li je bila prejeta podpora »gehölt« ali ne. Brezdvomno je bila to navadna uradniška plača. In da ne bo dvoma in da se bodo jeziki zavezali, bo, kakor čujemo, g. župan v eni prihodnjih sej predlagal, da se mu definitivno dodeli

sulčarski adjutant in da se napravi tudi posebni fond, iz katerega se bo plačevalo v prihodnje rotovsko — športno uradništvo.

Ij Slovenska drama v deželnem gledališču. V sobotni številki smo poročali o slabem obisku pri resni dramski predstavi pretekli petek, ki je bila namenjena v prvi vrsti — inteligenci. Mnogo slovenske inteligence je bilo namreč tisti večer pri »Slonu« pri predstavi dunajskega »Fledermaus kabareta«. Tako kot v petek, je brez »klerikalnih intrig« slovenski drami vedno manjkalo inteligentnega občinstva, ki je sicer mnogo debatiralo in vpilo o slovenskem gledališču, pri slovenski drami pa puščalo v gledališču zevajoče sedeže. Prihodnji teden bo menda obisk boljši. Pripravlja se igra »Vodiška Johanca« ali »Telečja kri v Ljubljani«. To bi bilo za publikum, za čegar kulturno vzgojo skrbe šundbrošure slovenskega naprednega učiteljstva. Ker je letos bilo gledališče prazno celo pri »Mlinarju«, pa za nadomestilo pripravljajo iz »Narodne tiškarne« drugo primerno igro: »Theimeica & dr. Kokalj« ali »Strah za pametne ljudi«. Tako bo morda za inteligentni publikum v Ljubljani rešeno slovensko gledališče. Zanimivo pri tej gledališki dramski mizeriji je, da so naši ljudski domovi v Ljubljani in okolici pri vsaki predstavi vedno polni. Gospod Borštink bo prav storil, ako z dobrimi ljudskimi predstavami ustvari novo gledališko občinstvo.

Ij Občni zbor skupine »Prometne zveze« v Ljubljani (južna železnica) se je vršil zadnji nedeljo zvečer. Govorili so: gg. državni poslanec Gostinčar, zastopnik centrale na Dunaju, Schwab, in Gostinčar Ivan. Za predsednika krajne skupine je bil soglasno izvoljen g. Milavec Jakob.

Ij Samoumor. Včeraj popoldne se je v realčni telovadnici obesil bivši raznašalec časopisov, 66letni Avgust Verdin, pristojen v Ljubljani. Njegovo truplo so prepeljali v mrtvašnico k sv. Krištofu. Vzrok samoumora ni natančno znan, bržkone je pa nekoliko k temu pripomogel alkohol.

Ij Nesreča na ulici. Včeraj popoldne se ga je bil nek delavec, ki se je s kolesom peljal po Florijanski ulici, preje tako nasrkal, da je padel na vogalu Florijanske ulice ter se na glavi tako poškodoval, da so vsega okrvavljenega odvedli v trnovsko stražnico, od tam pa z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

Ij Semenj za kože in kozuhovino se bode vršil v ponedeljek, dne 17. t. m., in sicer kot navadno v skladiščih »Balkan«, trg., sped. in komisjske del. družbe, Ljubljana, Dunajska cesta št. 33.

pred Zostnerjevim stanovanjem demonstracije v največjem obsegu obnovile. Ker je bila policija brez moči, so nastopili ognjegasci, a niso mogli na demonstrante vode brizgati, ker je množica cevi razrezala. Šele ko so vojaki prikorakali, ki so več oseb aretirali, so se demonstranti razkropili.

Gospodarstvo.

Ij Ljubljanska kreditna banka naznanja, da se vrši subskripcija 250 mil. kron 4 1/2% ogrskih državnih blagajniških nakaznic per 11. okt. 1913: a) kot zamena za dne 1. januarja 1914 dospele ogrske blag. nakaznice iz leta 1910. s kuponom 1. jan. 1914, od srede, 12., do inkl. torka 18. novembra 1913; b) proti plačilu v gotovini, in sicer 18. novembra t. l. po kurzu 95 K. — Naročila sprejema ter daje vsa tozadevna pojasnila Ljubljanska kreditna banka.

Kurzne cene

dne 10. novembra 1913.

	K	h
Državne rente.		
4% konv. dav. pr. kron. renta (maj—nov.)	81	10
4% konv. dav. pr. kron. renta (jan.—jul.)	81	—
4 1/2% avstr. velj. papir. renta febr.—avg.	84	20
4 1/2% avstr. velj. srebr. renta (april—okt.)	84	25
4% avstr. zlata renta, davk. prosta . . .	104	35
4% avstr. kronss-a renta (marec—sept.)	81	60
4% av. kron. renta iz l. 1912 (junij—dec.)	81	15
4% ogr. renta v zlatu	98	55
4% ogr. renta v kronah iz l. 1910. . . .	80	35
4 1/2% ogr. renta v kronah iz l. 1913. . .	88	50
Druge javne zadolžnice.		
4% kranjsko deže no posojilo iz l. 1888.	—	—
4 1/2% kranjsko dež. meior. pos. iz l. 1911.	92	50
4 1/2% kranjske deželne banke	93	—
4% bosansko deželno posojilo	80	90
4% obveznice Rudolt. železnice	81	50
4% obveznice železn. Ljubljana-Kamnik	92	75
4% obveznice doljenj. železnice	91	—
Srečke.		
4% drž. srečke iz l. 1860. po 500 gld. a. v.	1625	—
4% drž. srečke iz l. 1860. po 100 gld. a. v.	440	—
Državne srečke iz l. 1864. po 100 g. d. a. v.	604	—
Državne srečke iz l. 1864. po 50 gld. a. v.	352	—
5% don. uravn. pos. iz l. 1870. po 100 gld.	267	50
3% avstr. zemlj. kredit. srečke I. izd.	279	50
3% avstr. zemlj. kredit. srečke II. izd.	246	—
Baz. lika budimp. iz l. 1886. po 5 gld.	25	75
Ljubljanske srečke po 20 gld.	62	50
Rudeči križ avstr. iz l. 1882. po 10 gld.	51	50
Rudeči križ ogr. iz l. 1882. po 5 gld. . .	31	—
Rudeči križ ital. iz l. 1885. po 25 lr. . .	44	75
Josziv-srečke iz l. 1888.	15	—
Turške srečke	228	25
Srbske drž. tob. srečke iz l. 1888.	27	—
Akcije.		
Avstr. kreditni zavod	620	25
Avstro-ogrška banka	2060	—
Ang o-avs. rajska banka	334	75
Dunajsko bančno društvo	51	25
Jadranska banka	410	—
Ljubljanska kreditna banka	399	—
Union banka	584	—
Živnostenska banka	262	50
Avstrijski Lloyd	606	—
Državna železnica	690	40
Južna železnica	106	50
Alpine	785	50
Skoda	777	—
Valute.		
20 frankov	19	08
20 mark	23	55
Sterling	24	09
Rubelj	254	—

Vsa tozadevna pojasnila se dobe tudi v podružnici c. kr. priv. avs r. kredit. zavoda v Ljubljani.

URA z verižico za samo kron 2:20.

Vsled nakupa velike zaloge ur, razpošilja šlezjska tovarna: 1 prekrasno pozlačeno 36 ur idočo precizijsko-anker-uro z lepo verižico za samo K 2:20, ter 3letnim pismenim jamstvom. Pri nakupu 3 kosov cena K 6—, 5 kos. K 9—. Pošilja proti povzetju

prusko-šlezjska izvozna tvrdka
A. Gelb, Krakow 340.
Za neugajajoče denar nazaj. 3734

Dekle iz poštene hiše, 16 let stara, ki je dovršila osmi razred z dobrim uspehom, ter je že vajena v trgovini, želi vstopiti v kako trgovino kot

učenka na „J. Z. 91“ Kamnik, Gorenjsko, (poštno ležeče).

Išče se 3433

soba s hrano

s posebnim vhodom pri boljših ljudeh. — Ponudbe na upravo „Slovenca“ pod števil. 3433.

Takoj se oddajo:

lepi prostori sredi mesta, pripravnki za vinsko klet, skladišče ali delavnico. Ravnotam krasen hlev s pritklinami za dva konja. — Med državnim in južnim kolodvorom velik prostor za le-seno skladišče. — Naslov se izve v upravništvu tega lista pod števil. 3461. (Znamka za odgovor!) 3461

Išče se zanesljiv **kompanjon**

za dobro idočo mlekarino blizu postaje s približno 2000 K. Nastopi se lahko takoj. Ponudbe naj se blagovolijo poslati na upravnništvo Slovenca pod „Mlekarna št. 3466.“

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.
Budimpešta, 10. novembra 1913.
Pšenica za oktober 1914 11:33
Rž za oktober 1914 8:84
Oves za oktober 1914 7:24
Koruza za maj 1914 6:34

Krojaški pomočnik

pošten in izurjen za veliko delo se takoj sprejme pri Francu Felko, Rudolfovo na Dolenskem 3464

Preklic.

Podpisani preklicujem in obžalujem vest, s katero sem svojega učenca J. Č. obdolžil tatvine v moji hiši.
3462 L. Š., mizarski mojster v V.

Advokat dr. Jos. Ažman
Stov odvetnik in zagovornik
Ljubljana, Dunajska cesta 6/1.
3458

Razpis.

Mestna občina ljubljanska oddaja ponudbenim potom **zgradbo cestnih kanalov na Karlovski cesti, Privozu, Sredini in Grubarjevem nabrežju,** v približni celotni dolžini 1000 m.

V zmislu predpisov in uradnih formularjev sestavljene ponudbe je vložiti v zapečatenem kuvertu z napisom „Ponudba za zgradbo cestnega kanala na Karlovski cesti in Prulah“ do

19. novembra do 10. ure dopoldne pri mestnem stavbnem uradu.

Preden še poteče ta rok, je položiti pri mestni blagajni vadij, znašajoč 5% ponudbene svote.

Podlage in pripomočki za razpis, oziroma za ponudbeno obravnavo, se dobe proti plačilu 8 K v mestnem stavbnem uradu.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 8. novembra 1913.

Št. 23849. **Razpis ustanove.**

Mestni magistrat razpisuje s tem **Dragotin Žagarjevo ustanovo**

obstoječo iz obresti glavnice 11285 K 42 v. Pravico do te ustanove imajo v prvi vrsti potrebne osebe iz bližnjega sorodstva pokojnega ustanovitelja, g. deželnega blagajnika Dragotina Žagarja; če teh ni, tudi potrebne osebe iz daljnega sorodstva.

Ako pa ni nobenega potrebnega sorodstva, imajo pravico do te ustanove reveži iz bivših predmestij Krakovo in Trnovo, izvzemši Opekarsko cesto, tako imenovano „gmajno“, kjer so novi naseljenci. Prošnje opremljene z kazilom, event. sorodstva z ustanovnikom in pri morebitnih prosilcih, ki ne stanujejo v Ljubljani, tudi z dokazilom uboštva je do vštetelega

5. decembra t. l.

vložiti pri mestnem magistratu. Prošnji je priložiti na vsaki način svoj rojstni, oziroma tudi poročni list

Mestni magistrat ljubljanski.
V Ljubljani, dne 10. novembra 1913.

Za šibke kosti
Otroci, ki se branijo zavživati ribje olje, imajo posebno nagnenje do Scottove emulzije ribjega olja. Ta vzrok je opozoril zdravnike, da vporabljajo pri malih pacijentih za ojačenje okostja Scottovo emulzijo namesto navadnega ribjega olja. Scottova emulzija podeli zaradi svoje bogate vsebine kosti tvorečih sestavin, mlademu organizmu moč otroci se postavijo trdno na noge in začno kmalu sigurno in veselo tekati okrog.
Odlomite se torej tudi svojim bledim in slabotnim otrokom dati dobro, lahko prebavljivo Scottovo emulzijo, da vam bodo isti debelolilčni in živahni.
Cena originalni steklenici K 2:30. Dobi se v vseh lekarnah. Kdor pošlje 50 vin. v zamka na Scott & Bowne, G. m. b. H., Dunaj VII. in se sklicuje na ta časopis, dostavi se mu ena poš. potom lekarno za poskušnjo.

Danes in vsak dan do četrta: **In hoc signo + vinces!** Solski mladini priporočljivo! (V tem znamenju bodeš zmagal!) Slika ima tudi slovenske napise. Zgodovinska zgodba: Boj krščanstva proti poganstvu. Kinematograf „Ideal“ v Ljubljani. Predstava traja 2 uri. Vsak dan od 1-3, 3-5, 5-7, 7-9, 9-11. V nedeljo tudi ob 10 1/2 zjutraj. Cene: K 1:90, 1:60, 1:30, 1:—, —60.

Po svetu.

Zakon proti kartelom v Rusiji! Rusko trgovinsko ministrstvo je izdelalo zakonsko predlogo glede na truste in sindikate. Rusko trgovinsko ministrstvo smatra snovanje takih kartelov za neizogibno v revnejših deželah. Zato jih noče zatrejeti, pač pa preprečiti, da bi se zlorabljali. Pogodbe trustov in sindikatov se morajo naznaniti vladi, in njihovo delovanje mora stati pod nadzorstvom države. Ruska vlada zahteva torej registriranje in nadzorstvo kartelov, da se prepreči umetno draženje cen. — In v Avstriji? Ministri in poslanci so popolnoma pozabili na kartelni zakon.

Izstradan milijonar. V Odesi so našli občeznane milijonarja Kodrijan umirajočega v njegovi hiši. Umril je na poti v bolnišnico. Kodrijan je živel zadnjih 17 let kot samotar, odkar je njegov brat, ki ga je zelo ljubil, izvršil samoumor. Kljub temu, da je dohival velike dohodke s svojih posestev, je umrl vsled lakote, kot je dognala zdravniška preiskava. Ali se mu je otemnil um, ali pa je hotel na ta način izvršiti samoumor, se ni moglo dognati.

Nekoliko pariške statistike. Leta 1912. je bilo v Parizu 31.611 porok; v 61 slučajih je bil ženin 25 let starejši nego njegova nevesta, v 7171 slučajih so bile pa neveste starejše nego ženin. Od 2905 vdovcev jih je 813 znova stopilo v zakon še preden je poteklo prvo leto po ženini smrti; 57 jih je bilo, ki so že 25 let živeli kot vdovci. Vdove se mnogo manj ženijo; tako se jih je od 2525 vdrugič poročilo samo 21, in še med temi večinoma take, ki so bile že po 20 let vdove. 19 ženinov je bilo 75 in več let starih, dva sta imela že 78 križev. Mnogi mladi zakoni niso dolgo trajali; tako je bilo ločenih šest parov, v katerih mož ali žena še nista imela niti 20 let. Še slabše je pa med starimi zakonskimi pari, med katerimi se jih je ločilo 60, ki so bili že 75 let stari. — Najpogostejši vzrok za ločitev je »težka žalitev«; radi nezvestobe je bilo le 400 ločitev. V 253 slučajih je nezvestoba zakrivil mož, v 173 žena.

Biseri v obedu. Iz Filadelfije poročajo: Ruski turist Jurij Rogovy je jedel nedavno s svojo ženo v neki restavraciji ostrige. Prva ostriga, v katero je Rogovy ugriznil, je vsebovala nekaj trdega, kar je Rogovy vrgel na tla. Ko je ugriznil čisto ostrigo, našel je zopet nekaj trdega. Pljunil je stvar v roko in po pregledovanju mu je padlo v glavo, da je ta kamenček mogoče biser. Šel je z ženo k nekemu draguljarju, kateri mu je ponudil za kamenček 5000 dolarjev. Prva trdina v ostrigi je bil biser za 200 dolarjev.

Želja na smrt obsojenega. V Somersetu, Pa., so dne 23. oktobra obesili nekega Harryja K. Thawsa, toda preden so ga peljali na morišče, je prosil, da naj mu napravijo dober obed, kar so mu tudi ugodili. Pečeno gos je polagoma obiral skoraj dve uri. Ko se je enkrat od dobra nistil, je stopil zadovoljen pod vislice in plačal svoj zločin s smrtjo. Thaws je pred šestimi meseci ubil pismonošo Harrisona Browna.

Linčanje radi razžaljenja. Iz Monroe, La., poročajo: Črnc Warren Eaton, ki so ga dolžili, da je rabil napram neki beli ženski neprimerno besedo, je postal žrtev linčanja. V zgodnji jutranji uri, dne 22. oktobra, je udrta velika množica ljudstva v ječo, se polastila jetnika ter ga obesila na neki brzojavni drog.

Grozna družinska drama v Prazi. V noči 4. t. m. je ustrelil v praškem predmestju Smichovu bivši tovarnar suknja Arnold Skorkowsky iz Humbolca svojo ženo ter ranil obe svoji hčeri, nakar je izvršil samoumor. Med transportom v bolnišnico je mlajša hči umrla. Skorkowsky je menda izvršil grozno dejanje v duševni zmedenosti.

KNJIGOTRŽTVO.

Iz Trsta in okolice nam dohajajo pritožbe, da se Valjavčev Laško-slovenski slovar v tržaških knjigarnah ne dobi. Naznanjamo s tem, da sta knjigarni »Gorenjec & Comp. Trst, Via Caserma 17 in F. H. Schimpff, Piazza della Borsa 12 bogato preskrbljeni z izvodi Valjavčevega slovarja in se dobi tam po isti ceni kakor pri nas 3 K 80 vin. za vezan izvod, če se kupi isti pred 1. decembrom t. l. Pozneje pa bo veljal ta slovar po vseh knjigarnah 4 K 50 vin. izvod. Katoliška Bukvarna.

Slebinger: Slovarček slovenskega in nemškega jezika. 1 K 20 h, vezano 1 K 80 h. Katoliška Bukvarna v Ljubljani. — Ta slovarček obsega besede, ki se rabijo v navadnem, vsakdanjem življenju ter je prirejen s posebnim ozirom na samouke. Pri vseh besedah navaja namreč tudi posamez-

ne oblike, radi česar je praktično bolj poraben kot drugi podobni slovarji.

Disraeli: Vstaja Škenderbegova. Zgodovinska povest. 60 h. — Škenderbeg je vzor krščanskega junaka, ki gori domovinske ljubezni in se ne strah nobenih žrtev in bojev, da reši svoj narod. Baš sedaj, ko je mogočno narodno gibanje med slovenskim ljudstvom, se bo ta povest brala z velikim veseljem in vplivala navduševalno.

Bourget - Kalan: Razporoka. Roman. Cena 2 K, vez. 3 K.

Champol: Mož Simone. Roman. Cena 1 K 90 h, vez. 3 K. —

Dejanje teh dveh psiholoških romanov je markantno in značajni ostro risani. Posamezne osebe izražajo v vsakem dejanju svojo individualnost. Čudovito naravno in vendar tako namestoma si značaji nasprotujejo, in ravno s tem drug drugega pojasnjujejo. Kdor bo bral ta romana, imel bo celo dejanje tako živo pred očmi, kakor če bi gledal nad vse zanimivo dramo, uprizorjeno na odru.

GLASBA.

Dr. A. Faist je izdal še tretji zvezek cerkvenih pesmi v slovenskem jeziku, in sicer dve božični, ime Jezus, tri sv. Rešnjega Telesa, tri Srca Jezeusovega, dve sv. Jožefa in eno sv. Alojzija. Prodajo je prevzela Katoliška Bukvarna, in sicer stane partitura 2 K, vsak glas 25 vin. — Pesmi so preproste, pa jako lepe, prav, kakor jih mi potrebujemo, in to je zanje najboljši priporočilo. P. H. Sattner.

Deset adventnih pesmi za mešan zbor, zložil Anton Grum, organist pri Sv. Jakobu v Ljubljani. Part. 1 K 40 v, glasovi po 20 vin. Založila Katoliška Bukvarna v Ljubljani. — Cerkevni zbori bodo prav radi te nove napeve uvrstili v svoj repertorij. Nobenih drugih napevov nam ni tako manjkalo, kakor ravno adventnih. Poleg Angelikovih in kar jih je v prvem delu Foersterjeve Cecilije, nismo imeli drugih. Pevovodjem po deželi so te prikladne in melodiozne pesmice posebno dobrodošle. Vsako jutro, celo adventno dobo je takozvana »zorna maša« s petjem in orglami. Primerne napeve za te maše smo najbolj pogrešali in je gospod skladatelj z izdajo svojih najnovejših pesmi vsestransko ustregel. Besedilo napevov je deloma staro, deloma novo; tisk prav lep in razločen. Z ozirom na potrebo teh, za naše razmere zelo primernih in ljubkih napevov, kakor tudi na izvanredno nizko ceno, jih kar najtopleje priporočamo in želimo, da si jih vsaka cerkev nabavi.

Asperges me in Vidi aquam od istega skladatelja. Cena izvodu 60 vin. Tudi te skladbe zelo priporočamo, ker so tudi prav lahke, a vendar zelo lepe in ljubke.

KATOLIŠKA BUKVARNA V LJUBLJANI.

Bilinska kislá voda
Naravna
najbogatejši alkalični (natron-lithion) kislec na Češkem. Izborna dietetična namna na pijača. O vrednosti bilinske izvornite vprašati hišnega zdravnika. 3851

Dr. Gallatia
zopet ordinira

Sanatorium Emona v Ljubljani, Komenskega ulica 4.
Privatno zdravilišče za notranje in kirurgične bolezni. — Porodnišnica. — Medicinalne kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Derganc, primar. I. klr. odd. dež. boln.

Zanesljivo dobro
blago za moške in ženske obleke najdete 3428
„Pri Škofu“
Ljubljana zraven škofije. (Fazite na podobo škofa pri vhodu.)
U prvem nadstropju je veliko skladišče izgotovljenih oblek.

Konfekcija

za moške, ženske in otroke v veliki izbiri po zanesljivih stalnih cenah v podružnici tvrdke R. Miklauc

„Pri Škofu“

Ljubljana, Pred Škofijo številka 3, (Medena ulica).

Poseben oddelek I. nadstropje Cenik na zahtevo brezplačno in poštne prosto. 2622

500 K Vam plačam, ako Vaših kurjih oces, bradavic in trde kože tekom 3 dni brez bolečin ne odpravi moj uničevalec korenin **Riamazilo**. — Cena lončku z jamstvenim pismom 1 krono. 336
Kemény, Kaschau (Kassa) I. Poštni predal 12/160 Ogrsko

! Odkar zajtrkujem in južnam!
sladni čaj

ne maram za noben drug zajtrk in se čutim zdravega, močnega in prihranjen polovico denarja v gospodinjstvu tudi na mleku in sladkorju. Za dojenčke ni boljšega redilnega sredstva. Take pohvale dohajajo vsak dan pri zopetnih naročitih Trnkoczy-jevega sladnega čaja, znamke **SLADIN** pri izdelovaltelju, lekarnarju Trnkoczy v Ljubljani zraven rotovža, kateri je vzgojil s sladnim čajem svojih 8 zdravih otrok. Po pošti najmanj 5 zavitkov K 4—, poštni zavitek 5 kg po 15 zavitkov K 10— franko. Zavitek 1/2 kg po 60 vin. tudi pri trgovcih. Glavne zaloge na Dunaju: v lekarnah Trnkoczy, SchönbrunnerstraBe 109, Radeckypfatz 4, JosefstädterstraBe 25. V Gradcu: SackstraBe 4. 109

Avtomatična past!

Za podgane K 4—, za miši K 2-40, ujame brez nadzorstva do 50 komadov v eni noči. Past za šurke edina te vrste, na katero se ujame na tisoče šurkov v eni noči, a K 2-40. Povsod najboljši uspeh. Pošilja po povzetju Franc Humann, Dunaj, 2. Bezirk, Alostgasse 3/24. Mnogo pohvalnih pisem. Pred manj vrednimi ponarejanji se svari. V c. in kr. vojaških skladiščih v uporabi. Telefon 23.446.

Zamaške

iz probkvine za steklenice in sode v vseh velikostih in kakovostih za vinoiržce, pivovarne, založnike piva, izdelovalce likerjev, lekarnarje, drogistó, mineralne vrelce in špec. trgovine izdeluje tvrdka

Jelačin & Ko., Ljubljana.

Edino domače podjetje te stroke na jugu monarhije. — Električni obrat. — Direktni uvoz probkvine iz Španije in Portugalske. — Zahtevajte cenik in vzorce! — Zaloga raznovrstnih stanjolvoh kapsljev za steklenice. 3196 12-1

Modni salon

Stuchly - Maschke

Ljubljana, Židovska ulica št. 3

priporoča vsakovrstno moderno nakitene klobuke in športne čepice za dame in Popravila točna. deklce. 3425 3 Cene nizke.

Zalni klobuki vedno v zalogi.

Nič več draginje!

Vsako sredo in soboto se prodajajo ostanki različnega blaga

za obleke in perilo skoro polovico cenejše kakor v celih kosih pri tvrdki „HERMES“ Brata Wokac, Selenburgova ulica številka 5, v prvem nadstropju (nasproti glavne pošte). 3378

Zimsko perilo

volnene srajce, spodnje majice in hlače, pleteni telovniki, nogavice, dokolanice, rokavice, gamaše, kožuhovinaste čepice, snežne čepice, ščitnike, kolenogrelce, trebuhogrelce, žilogrelce in druge predmete za gospode

priporoča 3027

modna trgovina za gospode
Ljubljana P. Magdič, Ljubljana
nasproti glavne pošte.